

Vliv hudebních subkultur na životní styl mládeže

Kateřina Sládková

Bakalářská práce
2011

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav pedagogických věd
akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina SLÁDKOVÁ**
Osobní číslo: **H08541**
Studijní program: **B 7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Vliv subkultur na životní styl mládeže**

Zásady pro vypracování:

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.
Vymezení pojmů a teoretických východisek záoblasti subkultur mládeže.
Příprava metodiky výzkumné části.
Realizace kvantitativního výzkumu pomocí dotazníku.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu : Základy kvantitativního výzkumu.* Praha : Grada, 2007. 265 s. ISBN 978-80-247-1369-4.

JANDOUREK, J. *Sociologický slovník.* Praha : Portál, 2001. 286 s. ISBN 978-80-7367-269-0.

SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže : Uvedení do problematiky.* Praha : Grada, 2010. 288 s. ISBN 978-80-247-2907-7.

TOMEK, V., SLAČÁLEK, O. *Anarchismus : Svoboda proti moci.* Praha : Vyšehrad, 2006. 672 s. ISBN 80-7021-781-2.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Jarmila Šťastná

Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce:

20. ledna 2011

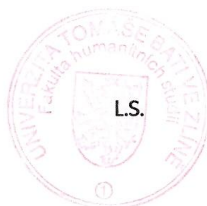
Termín odevzdání bakalářské práce:

6. května 2011

Ve Zlíně dne 20. ledna 2011

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan

Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.
ředitelka ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 6.5.2011

.....
Mádková

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá vybranými subkulturami mládeže. V teoretické části jsou představeny základní pojmy, počátky výzkumu subkultur, jejich funkce a v neposlední řadě samotné subkultury punk, metal, hip hop, techno a emo. V praktické části se zabývám vlivem subkultur na životní styl mládeže.

Klíčová slova: kultura, subkultura, mládež, identita, životní styl, socializace, vrstevnické skupiny, vrstevnické vztahy

ABSTRACT

The B. A. thesis is focused on youth subcultures. In the theoretical part, basic concepts, the origins of subcultural researches and their functions will be presented. The thesis places great emphasis on punk, metal, hip-hop, techno and emo subcultures. In the practical part, I concentrate on the effects of youth subcultures and how they affect a lifestyle of adolescents.

Keywords: culture, subculture, youth, identity, lifestyle, socialization, peer group, peer relationships

Poděkování:

Děkuji Mgr. Jarmile Šťastné za odborné vedení mé bakalářské práce, poskytnutí cenných rad a připomínek.

Dále děkuji všem svým přátelům za jejich pomoc a podporu.

„Mládež chce poznávat život a rozumět mu datem dneška.“

Josef Čapek

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 TERMINOLOGIE	13
2 SUBKULTURY MLÁDEŽE	16
2.1 POČÁTKY VÝZKUMU SUBKULTUR.....	16
2.1.1 Chicagská škola	17
2.1.2 Birminghamská škola	17
2.2 FUNKCE SUBKULTUR	17
2.3 VLIV SUBKULTUR NA MLÁDEŽ	18
2.4 ŽIVOTNÍ STYL MLÁDEŽE	18
3 SUBKULTURA PUNK	20
3.1 PUNK.....	20
3.1.1 Historie punku	21
3.1.2 Současnost.....	21
3.1.3 Image „punkerů“.....	22
3.1.4 Punk a drogy.....	22
4 SUBKULTURA METAL	24
4.1 METAL.....	24
4.1.1 Historie metalu.....	24
4.1.2 Současnost.....	25
4.1.3 Image „metalistů“.....	25
4.1.4 Metal a drogy.....	25
5 SUBKULTURA HIP HOP	27
5.1 HIP HOP.....	27
5.1.1 Historie hip hopu	27
5.1.2 Současnost.....	28
5.1.3 Image „hipoperů“.....	28
5.1.4 Hip hop a marihuana	28
6 SUBKULTURA TECHNO	30
6.1 TECHNO.....	30
6.1.1 Původ techna	30
6.1.2 Současnost.....	31
6.1.3 Image „technařů“	31
6.1.4 Extáze a techno scéna	31
7 SUBKULTURA EMO	33
7.1 EMO	33
7.1.1 Původ Ema	33
7.1.2 Současnost.....	34
7.1.3 Image „emařů“	34
7.1.4 Emo a sebepoškozování.....	34
II PRAKTICKÁ ČÁST	36

8	ÚVOD DO PRAKTICKÉ ČÁSTI.....	37
8.1	VÝZKUMNÝ PROBLÉM	37
8.2	CÍL VÝZKUMU	37
8.3	VÝZKUMNÉ OTÁZKY	37
8.4	METODOLOGIE VÝZKUMU.....	38
8.5	VÝZKUMNÝ SOUBOR	38
8.6	ZPRACOVÁNÍ DAT	40
8.7	VÝSLEDKY VÝZKUMU A JEJICH INTERPRETACE.....	40
8.7.1	Vyhodnocení výzkumných otázek	64
8.8	DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	66
	ZÁVĚR	67
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	68
	SEZNAM GRAFŮ.....	71
	SEZNAM TABULEK	72
	SEZNAM PŘÍLOH	74

ÚVOD

Téma subkultury mládeže jsem si vybrala proto, že mě nejen velmi zajímá, ale také proto, že každým dnem chodíme po ulicích, kde potkáváme spousty různých lidí s různou image, a napadají nás otázky typu, proč je ta slečna celá v černém? Co to má ten chlapec za velké zvláštní boty? Proč má ta slečna vlasy načesané do obličeje? A proč je oblečení toho chlapce „ozdobené“ spínacími špendlíky? Mnozí z nás vůbec netuší, že tato jejich image a celkový životní styl je důsledkem toho, že se mládež přidává k různým skupinám, hlavně za účelem někam patřit, uplatnit se.

Ve svých sedmnácti letech jsem se stala členem punkové subkultury. Hlavní vliv na mé rozhodnutí měli přátelé, se kterými jsem trávila hodně času a kteří byli členy této subkultury. Z vlastní zkušenosti vím, že subkultury mohou mít jak pozitivní vliv na jedince, např. dávají pocit, že někam patříme, že nás má někdo rád, že jsou naše názory brány vážně, ale i negativní vliv a to hlavně co se týče náchylnosti k sociálně patologickým jevům. Už jen z tohoto důvodu jsem si zvolila tohle téma, neboť mě zajímá, co nebo kdo přiměje dnešní mladou generaci k tomu přidat se do nějaké subkultury a jakým způsobem tato subkultura ovlivní život jedince.

V České republice se vyskytuje široké spektrum subkultur aneb skupin lidí, kteří se svým životním stylem, vlastními hodnotami a normami liší od ostatních „normálních“ lidí. Jsou to hippies, hooligans, metalisti, neonacisté, punks, emo, rastafariáni, satanisti, hiphopeři, skinheads a technaři. Pro svoji bakalářskou práci jsem si vybrala pět hudebních subkultur a to punk, hip hop, emo, metal a techno, které Josef Smolík ve své knize Subkultury mládeže z roku 2010 vyzdvihuje a popisuje jako základní hudební subkultury.

Teoretická část je rozdělena do sedmi kapitol. První kapitola seznamuje se základními klíčovými pojmy. Druhá je zaměřena na subkultury mládeže, jejich funkce a počátky výzkumu na Chicagské a Birminghamské škole. Následujících pět kapitol (subkultura punk, subkultura metal, subkultura hip hop, subkultura techno a subkultura emo) pojednává o konkrétních subkulturách, v jejichž rámci se zabývám historií dané subkultury, současnou situací, image příslušníků a sociálně patologickými jevy, které jsou s těmito subkulturami spjaty.

V praktické části si kladu za cíl zjistit, zdali a jaký vliv mají subkultury na životní styl mládeže. Výzkum je uskutečněn dotazníkovou metodou v městě Zábřehu.

Literatura na tuto problematiku není příliš rozsáhlá. V České republice je jen jedna kniha, která je vyloženě zaměřená na subkultury mládeže a to kniha *Subkultury mládeže* od Josefa Smolíka. Ostatní knihy jsou zaměřeny již na konkrétní subkultury a popisují hlavně jejich historii, současnou situaci a hlavní charakteristiky (image, symbolika, hudba apod.). Musím však podotknout, že v žádné z knih nenalezneme informace o samotném vlivu, který subkultury na mládež mají. Snažila jsem se jej tedy přiblížit vlastními slovy a postavila na něm celé dotazníkové šetření. Zahraniční literatura s touto tématikou se u nás nelehce shání, nakonec se mi ale podařilo získat alespoň jednu knihu *Subculture: The Meaning of Style*, ze které jsem mohla čerpat.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TERMINOLOGIE

V první kapitole se blíže seznámíme se základními klíčovými slovy.

Kultura

Jandourek (2001) označuje kulturu jako souhrn norem, hodnotových představ a životních podmínek, které jsou prostorově a časově omezeny. Pojem signalizuje, že lidé nežijí jen podle pravidel, která jsou dána životními zákonitostmi. Kultura rovněž vyjadřuje souhrn postojů v dané společnosti, které jsou dalším generacím předávány v podobě symbolů, nástrojů a výrobků, souhrn vzorců chování v určité sociální skupině, symbolických systémů a obsahů v dané společnosti, která jsou v protikladu k její materiální výbavě a souhrn sociálně přípustných forem uspokojování pudů.

Kultura je také chápána v širokém antropologickém smyslu jako soubor výsledků či produktů činnosti lidí a způsobu činnosti, který je podstatný pro všechny oblasti lidské aktivity. V užším slova smyslu označuje kultura jednu z oblastí společenského života jedince, a to duchovní kulturu (Oborská, Turek, 1970).

Subkultura

Subkulturou je označena kultura jednotlivé konkrétní skupiny, která se různými způsoby odlišuje od převažující, většinové skupiny. Příslušníci dané skupiny se od ostatních liší např. věkem, sociálním postavením, povoláním či regionem. Ovšem škála projevů, které vyjadřují odstup od většinové skupiny, je široká, od malých nepatrných změn až po absolutní popření (Jandourek, 2001).

Vyjadřuje kulturu a normy sdružování mládeže, které vycházejí z životního stylu, který vedou a kterým se odlišují od dospělých lidí (Jandourek, 2001).

Já se ztotožňuji s definicí Buryánka (2005), jež označuje subkulturu jako společenství lidí, které je charakteristické určitými společnými znaky (hodnotami, chováním, vzhledem, zvyky, symboly). Subkultura se záměrně liší a udržuje svou odlišnost vůči dominantním normám, z nichž některé zcela vědomě odmítá a popírá.

Mládež

Pedagogové Průcha, Walterová a Mareš (In Smolík, 2010) definují mládež jako sociální skupinu tvořenou lidmi ve věku přibližně 15-25 let, kteří již ve společnosti neplní role dětí, avšak společnost jim ještě nepřiznává role dospělých.

Je třeba podotknout, že pro mládež jsou typické psychologické charakteristiky jako sebedůvěra, ctižádost, iniciativnost, snaha překonávat překážky, snaha uplatnit se, schopnost vidět nově to, co starší generace nechápe, odpor proti předsudkům a přežitkům, romantičnost a zaměření se na budoucnost (Mácha, In Smolík, 2010).

Identita

Identitu lze popsat jako hluboký, niterní pocit vlastní totožnosti, který je založený na prožívání vlastní komunity. Jde o souhrn sociálních rolí, se kterými se jedinec ztotožňuje a zahrnuje i hodnoty, kterým člověk věří a na kterých zakládá smysl svého života (Jandourek, 2001).

Životní styl

Duffková (In Smolík, 2010) vymezuje životní styl jako souhrn životních forem, které jedinec aktivně prosazuje. Rozumí se tím takový životní způsob jedince, jehož jednotlivé části mají společné jádro, odpovídají si a jsou ve vzájemném souladu. Životní styl skupiny pak představuje do určité míry typické společenské rysy životního způsobu, které jsou příznačné pro převážnou většinu členů.

Životní styl zahrnuje hodnotovou orientaci člověka. Každý člověk má svůj individuální systém hodnot, přičemž důraz je především kladen na životní hodnoty jedince (Pávková, In Smolík, 2010).

Socializace

Mně osobně se nejvíce líbí definice, kterou uvádí Hewstone a Stroebe (In Smolík, 2010, s. 21) „socializaci lze definovat jako proces, při němž si jedinci osvojují pravidla chování, soubor názorů, hodnot a postojů s cílem stát se plnohodnotnými členy společnosti.“

Součástí socializačního procesu jedince je schopnost adaptovat se a ztotožnit se sociálními rolemi, které v jednotlivých životních obdobích zaujímá (Chaloupka, In Smolík, 2010).

Vrstevnícké skupiny

Vrstevnícké skupiny se stávají v období adolescence unikátním a nezastupitelným výchovným činitelem. Základními znaky těchto skupin jsou dobrovolnost, orientovanost na volnočasové aktivity a nepřímá kontrola rodičů (Ondrejko, In Smolík, 2010).

Já se přikláním k definici Alana (In Smolík, 2010), který uvádí, že dospívající hledají a budují svoji identitu zpravidla ve vrstevníckých skupinách (partě, gangu), tedy mezi lidmi, kteří se nacházejí v podobné fázi bez pevné identity a nemohou být sami sobě dostatečným vzorem. Tato identita bývá proto často hledána v partách, jež se pohybují v rámci subkultur mládeže. Subkultury jsou utvářeny slučováním mládeže na základě společných zájmů, aktivit, módy, společných hodnot, ideálů, médií a hudebního průmyslu.

Vrstevnícké vztahy

Podle Nakonečného (In Smolík, 1998) je pro mládež typické utvářet silné vrstevnícké vztahy, které se pohybují od volných skupin, až po gangy, party či i delikventní skupiny.

Vrstevnícký vztah umožňuje jedincům vzájemné poskytování názorů a pocitů a jiných vzorců chování. Často se ve vrstevníckých vztazích mění pozice soupeře a spoluhráče. Dospívající se cítí dobře, když mají pocit, že jsou svými vrstevníky chápáni, vyslyšeni a podporováni. Sdílejí spolu stejné pocity, problémy a nabírají životní zkušenosti (Macek, 2003).

Nyní přejdeme k následujícím kapitolám, týkajících se subkultur mládeže a jejich specifík.

2 SUBKULTURY MLÁDEŽE

Subkultury mládeže patří k nejvýznamnějším činitelům v životě dospívajícího člověka. Podílejí se na utváření jeho osobnosti, pomáhají mu správně se integrovat do společnosti, zaujmou určitý společenský status atp. V této kapitole se blíže seznámíme s počátky výzkumu subkultur a jejich funkcemi ve společnosti.

Podle Hroncové, Krause (2006) jsou jedním z nejtypičtějších skupinových sociálních rysů mládeže specifické subkultury, které se dají charakterizovat jako integrovaný systém hodnot, norem a vzorců chování, kterými se mládež odlišuje od většinové společnosti.

Jedinci svoji příslušnost k dané subkultuře demonstrují zejména způsobem úpravy svého zevnějšku (oděvem, účesem, obutím a doplňky), zvláštním jazykem, druhem preferované hudby, hudební skupiny či zpěváka (Kroftová, Matoušek, 2003).

Příčin, proč mládež používá specifické výrazové prostředky, je dle Macka (1999) více. Za důležité můžeme považovat následující:

- Mládež má tendenci při vyjadřování postojů k druhým lidem používat specifické výrazy, kterým rozumí v rámci své komunity.
- Zkušenosti a životní situace, do kterých se mládež dostává, mají často specifické označení. Svoji zkušenost považují za unikátní, a proto se jim běžné vyjadřování nezdá adekvátní.
- Kritériem pro získání určitého statusu je užívání slangu a specifických výrazů.
- Některá slova a specifická vyjádření posilují vrstevnické vztahy a působí jako zpevňovače vrstevnické solidarity. Uslyší-li jedinec v cizím prostředí „svůj slovník“, nalézá tak spřízněnou duši a uvědomuje si svoji příslušnost k určité komunitě.
- Specifický slovník a jeho užití se stává určitou podmínkou pro hodnocení vztahů, chování a konkrétních situací.

2.1 Počátky výzkumu subkultur

Jak jsem již zmínila, počátky výzkumu subkultur se pojí hlavně s Chicagskou a Birminghamskou školou.

2.1.1 Chicagská škola

Hebdige (1979) spatřuje počátky výzkumu subkultur již ve dvacátých letech 20. století. Na Chicagské univerzitě byl v těchto letech podporován sociologický výzkum, který usiloval o přiblížení k všednímu životu a zaměřoval se i na subkultury.

Chicagská škola se věnovala především deviantním jedincům (neúspěšným outsiderům, životním ztroskotancům atp.), které studovala biografickými metodami a skládala jednotlivé znaky charakteristické pro konkrétní subkultury (Hebdige, 1979).

V padesátých letech byla Albertem Cohenem formulována teorie delikventní subkultury, podle které subkultura znamená kolektivní reakci na problémy vznikající ze sociální nerovnosti, kdy společnost není s to jedinci nabídnout uspokojivé řešení jeho situace podmíněné sociálními důvody. Delikventní subkultura tak představuje mechanismus, jímž se chlapci z nižší třídy vyrovnávají s hodnotami střední třídy, a vzniká na základě statusové deprivace. Subkultura tak slouží k uspokojování emocionálních, sociálních a statkových potřeb osob, které nedokážou své potřeby uspokojit konvenčními prostředky ve školním prostředí. Delikvence tudíž umožňuje dosažení alternativního statusu a zároveň pomstít se systému, jež jedince jednou provždy označil za neúspěšné (Smolík, 2010).

2.1.2 Birminghamská škola

Třídni hledisko přijala také Birminghamská škola, která vznikla v roce 1964 založením Centra pro současná kulturní studia při Birminghamské univerzitě ve Velké Británii. Subkultury byly vnímány jako symbolický důsledek strukturálních problémů tříd, které se snaží řešit vytvářením kolektivní a individuální identity a s nimi spojenými alternativními zážitky a smysluplnými činnostmi. Subkultury tak především vyjadřovaly resistenci (odolnost, schopnost vzdorovat) mládeže z dělnické třídy vůči dominantním institucím (Smolík, 2010).

2.2 Funkce subkultur

Subkultury mládeže mají ve společnosti samozřejmě určité funkce. Podle Grubera (In Smolík, 1997, s. 57) jsou vystiženy následovně:

- *„poskytují specifické „útočiště“ nesocializovaným jedincům,*
- *umožňují komunikaci potřebou pro výkon té dané činnosti,*

- *ve své existenci subkultury umožňují realizovat a vyzkoušet nové vzorce chování,*
- *existence subkultur je zároveň symptomem takovýchto vzorů,*
- *existence některých subkultur může být pro společnost zdrojem značných problémů (kriminalita, rasové bouře atd.),*
- *subkultury mládeže jsou i vyjádřením míry demokracie a svobody ve společnosti.”*

2.3 Vliv subkultur na mládež

Z vlastního dotazníkového šetření se budu snažit zjistit, jaký vliv mají subkultury na životní styl mládeže. Subkultury mohou na jedince působit hned v několika oblastech, např. vliv subkultur na samotného jedince, jeho zařazení se do společnosti, přimknutí k subkultuře, pocity, že někam patří, má se komu vypovídat apod. V tomto směru chápu jejich vliv opravdu pozitivně. Subkultury mají také vliv na image jedince, jeho změnu stylu oblékání, vlasů, piercing, tetování apod. Další pozitivum vidím ve vlivu subkultur na trávení volného času jedince, kdy se může např. z introvertního člověka stát společenská a otevřená bytost. Dále mohou mít subkultury vliv na školní prospěch jedince, zhoršení či zlepšení školních výsledků, s čímž se následně pojí i situace v rodině, jak členství v subkultuře přijímají rodiče. Nesmím však opomenout další velmi důležitý faktor vlivu, ačkoliv negativní, a to náchylnost k sociálně patologickým jevům, mezi které jsem zařadila kouření, alkohol, lehké a tvrdé drogy a sebepoškozování. Jedinec může začít či přestat s těmito návykovými látkami vlivem subkultury, může snížit či zvýšit užívání apod.

2.4 Životní styl mládeže

Životní styl lze označit za soubor postojů, názorů, temperamentových vlastností a návyků, které mají trvalejší ráz a jsou pro každého individuálně specifické. Protože se život každého z nás odvíjí po určité dráze, která je trvalým sledem mnoha paralelně či propojeně probíhajících aktivit, zahrnuje také velmi složitou mozaiku různých činností. Každý jedinec má specifický způsob života, který je, nezávisle na naší vůli, zasazen do života celé společnosti (Kraus a kol., 2006).

Kraus, Poláčková (In Kraus a kol., 2008) tvrdí, že každodenní činnosti jedince lze zařadit do několika kategorií, např. aktivity orientované na práci, profesi a přípravu na ni, aktivity

spojené s rodinou (začínají vyhledáváním partnera, zakládáním rodiny, pokračují budováním a udržováním domácnosti, výchovou dětí, apod.), aktivity v oblasti zájmu jedince (vyhraňování vlastních zájmů, odpočinek, zábava, relaxace), aktivity, které směřují do společenského života (rozšiřování okruhu společenských styků, zaujímání pozic ve společenském životě, apod.) a aktivity týkající se základních biologických a hygienických potřeb.

A čím se liší životní styl mládeže od způsobu života dospělých? Především je v souboru životních aktivit méně zastoupena nebo u části populace vůbec chybí produktivní práce. Dále se také odlišuje rozsahem životních činností. U mladé generace je z pochopitelných důvodů menší a ani obsahově nedosahuje úrovně dospělých. Celkově však nemá životní způsob mládeže jednodušší strukturu, protože hlavně v oblasti volného času jsou životní aktivity mladých mimořádně rozmanité (Kraus a kol., 2006).

Volný čas mládeže a jeho naplňování vhodnými aktivitami hraje podle Krause a kol. (2006) významnou roli při utváření osobnosti mladého člověka a při jeho pozitivní socializaci. V oblasti volného času došlo v životě mládeže ke změnám a to především v institucionálním zabezpečení volného času. Kultura a sport se zkomercionalizovaly, s nástupem informačních technologií probíhá informační revoluce. Dominantním médiem se stala televize, která je těžištěm volného času mladé generace. Na předních místech je také poslech hudby, návštěvy restauračních zařízení a tzv. nicnedělání. V poslední době zaujímají významné místo aktivity spojené s informačními technologiemi, reprodukováná hudba z nejrůznějších typů přehrávačů, mobilní telefony a samozřejmě internet.

Součástí mého dotazníkového šetření jsou samozřejmě otázky, jakým způsobem nejčastěji tráví mládež volný čas a zdali má členství v subkultuře vliv na způsob trávení volného času. Výsledky nám umožní udělat si obrázek o tom, jestli u respondentů nastala nějaká změna či nikoliv.

Závěrem kapitoly bych chtěla říci, že výzkum subkultur, co by významného socializačního činitele, je nepochybně velmi zajímavý. Již ve 20. letech byly prováděny první sociologické výzkumy, které se snažily objasnit, k čemu subkultury slouží a za jakým účelem vznikají. V dnešní době existuje mnoho subkultur, přes delikventní, náboženské, až po hudební atd., které se mohou detailně zkoumat. Osobně si myslím, že výsledky těchto výzkumů mohou nabídnout spoustu cenných a užitečných informací a pomůžou pochopit podstatu a smysl těchto společenství.

3 SUBKULTURA PUNK

V kapitole punkové subkultury se seznámíme s termínem punk a jeho různými významy. Historie této subkultury nás zavede do sedmdesátých let 20. století a popíše tři základní punková období. Mimo to se dozvíme charakteristická hesla punku, nejznámější hudební festivaly, typickou image „punkerů“ a také drogy, které jsou ve spojitosti s touto subkulturou nejčastěji vyslovovány.

3.1 Punk

Punk jako termín má mnoho významů. Znamená např. slangový výraz pro nepotřebný materiál, veteš, ale je to také označení pro mladé surovce a kriminálníky. V americkém slangu označuje punk příslušníka gangu, který v sobě ztělesňuje vše, co je společností zavrhováno a odsuzováno. Další význam punku pochází z vězeňského prostředí, kde byl pojem označením pro mladého delikventa, který je ve vězení nucen k homosexuálnímu uspokojování spoluvězňů. Později se punk spojil s hudebním žánrem punk rock, aby byl označením pro fanouška této subkultury i hudebního stylu, který se snaží šokovat a provokovat společnost nejen svou specifickou image (Smolík, 2010).

Dále Smolík (2010) konstatuje, že poprvé se pojem punk objevil v roce 1970 v americkém časopise *Vision*. Pojem označoval hudbu, v níž byla obsažena nihilistická nespokojenost s osudem. Členové této subkultury projevovali snahu o autenticitu a přirozenost ve svém cítění a projevu.

Typickým punkovým tanečním stylem je pogo. Charakterizuje jej poskakování účastníků v kroužku se záměrným vrážením do ostatních. Nezasvěcený pozorovatel by mohl nabýt dojmu, že se tanečníci navzájem bijí. Ovšem o násilí zde vůbec nemůže být řeč. Pogo nemá žádný pevný řád, tanečníci se řídí jen podle své intuice a rytmu hudby (Butal, 2006, [online]).

Je nutné podotknout, že s punkem se pojí výraz anarchie. Butal (2006, [online]) tento pojem volně překládá jako bezvládní, chaos či stav společenského rozkladu. Může také označovat společenské uspořádání, ve kterém neexistují zákony, které by lidem říkali, co mají dělat a jak se chovat.

3.1.1 Historie punku

Ve vývoji punku, jak popisuje Svítek (In Smolík, 2010), lze určit tři období. Prvním obdobím bylo protopunkové období, přibližně v letech 1967-1977. Druhé bylo klasické punkové období v letech 1977-1984. A posledním třetím obdobím bylo postpunkové období, které trvá od roku 1985 až po současnost.

První etapa punku je podle Vaňka (In Smolík, 2010) spojena s glam rockem, který byl ovšem některými interprety zavrhnut. Hudebníci se v písniích zaměřili spíše na energii a jednoduchá poselství.

Druhá etapa punku, kterou zmiňuje Gilbert (In Smolík, 2010), je spojena především s klasickým punkovým obdobím, které se odehrávalo zejména v Anglii.

Třetí etapa je charakteristická jakousi roztržitostí punku. Na jedné straně se stal punk komerční záležitostí, na druhé straně jeho přívrženci nechtěli mít s komercí co do činění (Smolík, 2010).

Tato poměrně primitivní hudba našla odezvu v širších vrstvách nespokojené mládeže a vytvořila se tak punková subkultura. Vycházela především z totálního odmítání společenských konvencí a norem (Mareš, 2003).

U nás a na Slovensku se objevil punk a nová vlna jako subkultura mládeže koncem sedmdesátých let (Vaněk, In Smolík, 2010).

3.1.2 Současnost

Od doby postpunkového období přetrvává doteď jednak ve formě hudby pro mladé lidi a jednak jako subkultura protestní antikonvenční mládeže, která se vzhledem a stylem života distancuje od konzumní společnosti. Pro udržení ideálů si subkultura pomáhá heslem „Punk's not dead“. A dalším charakteristickým heslem je „No future!“ (Smolík, 2010).

Svítek (In Smolík, 2010) podotýká, že punk ve své podstatě nikdy nebyl a není násilný. Násilí bylo mnohdy způsobeno nepochopením ze strany společnosti nebo konflikty s policií. Delikty, kterých se samotní „punkeři“ dopouštějí, s punkem nemusí vůbec souviset.

Mezi nejznámější český punkový festival patří Pod Parou, každoročně pořádaný v Moravské Třebové, jehož jsem byla několikrát též účastníkem. V České republice je však

během celého roku pořádáno spoustu menších, komornějších punkových akcí, kde si na své přijdou všichni členové této subkultury.

3.1.3 Image „punkerů“

Móda a celková image „punkerů“ je velmi specifická a výrazná. Stejně jako v ostatních zemích, kde se punková kultura prosadila, tak se i u nás a na Slovensku objevila klasická punková móda, ovšem s větší dávkou originality a kreativity. Typickým oblečením „punkerů“ jsou roztrhaná trička, trička s názvy kapel, saka a bundy upravená plackami, spínacími špendlíky a nášivkami. Dalším typickým znakem jsou černé, červené, převážně kostkované kalhoty a na nohou nosí tzv. těžké boty (kožené boty s ocelovými špicemi). Chlapci mají na hlavě tzv. číro neboli vlasy na kohouta a po bocích vyholené. U slečen je image doplněna výrazným tmavým make-upem (Smolík, 2010).

3.1.4 Punk a drogy

Punk se stejně jako jiné subkultury pojí s drogami. Je obecně známo, že mezi typické drogy patří samozřejmě mládeži oblíbená marihuana a lysohlávky. Na území ČR se vyskytuje zhruba dvacet druhů lysohlávek. Patří mezi nejrozšířenější přírodní halucinogenní drogu u nás. Mezi psychoaktivní patří lysohlávka kopinatá, tajemná a česká. Dostupnost této drogy je poměrně vysoká díky jednoduchému sběru a sušení. Aktivní látky (psilocybin a psilocin) v lysohlávkách ale výrazně kolísají, proto je obtížné správně odhadnout optimální množství, což s sebou přináší riziko intoxikace. A samozřejmě kromě těchto rizik je při sběru možnost záměny s jedovatým druhem lysohlávky (2009, [online]).

Marihuana patří k dalším halucinogenům. Podle Zámka a Blažejovského (2009, [online]) se můžeme dozvědět, že marihuana je termín, který označuje vysušené květy, semena a listy indického konopí. Marihuana je obvykle kouřena ve formě cigarety (joint) nebo také v dýmce. Účinek marihuany se dostaví během několika minut. Okamžitými pocity jsou zvýšený srdeční tep, zhoršená koordinace a rovnováha. Stav mysli mimo realitu vyvrcholí během třiceti minut. Všechny tyto krátkodobé účinky pomínou zhruba do dvou hodin, ale mohou trvat i déle v závislosti na množství, které uživatel přijal. Kouření marihuany samozřejmě přináší zdravotní rizika. Protože uživatel marihuany vdechuje více kouře a drží ho v plicích déle než kuřák cigarety, mají jointy vážný vliv na jeho plíce. Psychické následky

jsou stejně kruté. Kuřáci marihuany mají horší paměť a nižší mentální schopnost než lidé, kteří marihuanu neužívají.

Jak sem uvedla již v úvodu, k punkové subkultuře jsem táhla již od svých sedmnácti po dobu tří let. Měla jsem možnost poznat pozitiva i negativa této subkultury. Proces začleňování byl pomalý a plynulý. Ze začátku jsem své přátele vnímala jako lidi, kteří poslouchali jistý druh hudby, jezdili na festivaly, kouřili marihuanu, cigarety, pili alkohol a snažili se užívat dospívání. Poté, co jsem s nimi více trávila čas, jsem poznala, že každého táhne k této subkultuře něco jiného- problémy doma, ve škole, snaha poznat nové lidi, hudba atp. Já osobně si pamatuju, že jsem byla velmi ráda za to, že mohu patřit do takové party, že se někdo zajímá o mé názory, že mohu s někým poslouchat stejnou hudbu, řešit své problémy či naopak pomoci někomu s jeho starostmi. Člověk tím získá určité sebevědomí, váží si sám sebe, svých přátel i vztahů, které si vybudoval. Myslím, že tohle je v dospívání pro mladé lidi velmi důležité. Samozřejmě se nejedná jen o pozitivní věci, které subkultury přináší, ale i negativní. První zkušenosti s cigaretami, pitím, onou marihuanou. Mnoho jedinců si tím projde, ale podotýkám, že už je pak jen na člověku samotném, jak s touto zkušeností naloží. Teď si mohu říct, že jsem ráda, že jsem cigarety a marihuanu vyzkoušela, vím, co to člověku přináší nebo spíše nepřináší a utvrdilo mě to v tom, že je to nepotřebné, zbytečné a navíc zdraví škodlivé. Ona zvědavost „jaké to asi je“ mě nyní netrápí a nemám potřebu s tím přijít nadále osobně do styku. Pak jsou tu věci jako změna image, která samozřejmě nezůstala bez povšimnutí. Kompletně jsem vyměnila celý šatník a chodila tak, jako moji přátelé. Černá barva dominovala, kárované sukně, trička s různými kapelami a velké kožené boty. Barva vlasů přešla ze světle hnědé na fialovou- tato změna mi vydržela nejdéle, neboť fialová se v mém okolí téměř nenosí a já si připadala výjimečná. Rodiče si samozřejmě všimli změny mého vzhledu i kamarádů, se kterými jsem se stýkala. Školní prospěch se mi ale nezhoršil a nikdy jsem nebyla problémové dítě, proto jim to nikterak nevadilo. V průběhu prvního ročníku na vysoké škole jsem ovšem poznala nové přátele, nové prostředí, nový život a tak jsem se této subkultuře začala pomalu ale jistě vzdalovat.

Závěrem bych chtěla říci, že jsem velmi ráda za tato léta i za zkušenosti a zážitky, které mi přinesly.

4 SUBKULTURA METAL

V kapitole metalové subkultury se seznámíme s metalem a jeho základními charakteristikami. Historie nás zavede do šedesátých let 20. století, kdy metal vznikl, a dozvíme se, jakým způsobem se vyvíjel. Dále budou vyzdvihnuty známé metalové festivaly a popsána specifická image „metalistů“. Poslední podkapitolu věnuji drogám, které jsou samozřejmě s touto subkulturou spjaty.

4.1 Metal

Pohled na metalovou subkulturu vyvolává ve společnosti spoustu rozpaků. V některých vysoce religiózních zemích jsou příznivci metalu považováni za satanisty a ďábloví přívržence. Metal bývá také subkulturou spojovanou s konzumací alkoholu či přímo drogami. Mezi podstyly metalu patří glam metal, death metal, black metal, power metal, shred metal, trash metal, doom metal, grindcore, progresivní a industriální metal (Christe, 2005).

Filter (2006) popisuje metal jako velmi hlasitou, teatrální verzi hard rocku, jejímuž zvuku dominuje extrémní kytarové zkreslení a jednoduchý rytmus. Kytara je pro metalovou subkulturu velice důležitá, je vzývána jako božstvo, což je projevováno výraznými a dlouhými kytarovými sóly na koncertech.

4.1.1 Historie metalu

Jak uvádí Christe (2005), od raných začátků šedesátých let bořila metalová hudba hranice kulturního vkusu, vyvolávala bouřlivé napětí u mladých lidí a inspirovala miliony k tomu, aby se chopily svých elektrických kytar a otočily knoflík hlasitosti na maximum. Od svého rozjezdu se metal měnil a vyvíjel rychlým neutuchajícím tempem. Nejdůležitější kapelou, která se stala pro tuto subkulturu průlomovou, je Black Sabbath. Členové této skupiny kladli důraz na zvláštní image- zahalenou do čarodějnictví a mysticismu. Heavy metal (dále jen metal) tak proudil z měst do měst a jedinou příležitostí, jak si tuto hudbu užít, byla divadla a velké sportovní stadiony. Zajímat se o metal v tomto období znamenalo obětovat mu téměř vše- utéct ze školy či vzít si volno v práci.

Metalová hudba se objevila v průběhu osmdesátých let i ve východním bloku (tj. v ČSSR, Polsku, Maďarsku i SSSR). V průběhu let 1984- 1989 vznikly první oficiální rockové festivaly, kde se prezentovaly jednotlivé metalové kapely (Smolík, 2010).

4.1.2 Současnost

V ČR je metalových kapel velmi málo. Některé bývají škatulkovány mezi metalové skupiny neprávem. K největším happeningům, kde se schází tisíce „metalistů“ a kde vystupují čeští i zahraniční interpreti, patří samozřejmě velké letní festivaly. V České republice má dlouhou tradici metalový festival Brutal Assault. V posledních letech je velmi oblíbený Masters of Rock, který je ovšem více komerčně a stylově zaměřený. Existuje i spousta dalších menších festivalů, které jsou pro přívržence metalu též oblíbené, z důvodu vyhraněnosti stylu, hudby a především komornější atmosféry (Smolík, 2010).

4.1.3 Image „metalistů“

Jak popisuje Bukszpan (2004) i metal má své specifické vizuální znaky, kterými se jeho přívrženci odlišují od ostatních subkultur. Základní barvou je samozřejmě černá. Dříve se tolerovaly barevnější variace, ovšem s nástupem devadesátých let se stala přípustnou jen černá, červená a černo-šedá. Tričko patří k nejdůležitějšímu prvku metalové módy. Přívrženci metalu nosí trička s nejrůznějšími názvy metalových kapel, což znamená neplacenou formu reklamy. Podle těchto triček tak můžeme poznat, kdo jakou kapelu či podstyl metalu preferuje. Typickou látkou oblečení bývá džínovina. „Metalisté“ nosí jak kalhoty z tohoto materiálu, tak nejrůznější typy vest a bund. Co se týče obutí, můžeme se setkat s variantami od tenisek až po bytelné kožené boty. Dlouhé tmavé vlasy jsou další nedílnou součástí jejich image.

Z vlastní zkušenosti mohu říci, že „metalisté“ o svoji image opravdu dbají a zakládají si na ní. Hudební festivaly nám právě umožňují pozorovat členy jednotlivých subkultur, ať už jsou jimi doopravdy či jsou tzv. pozéry. Můžeme si tak jednoduše člověka při prvním pohledu „zaškatulkovat“, přiřadit k některé ze subkultur. Důležité ovšem je, že styl „metalistů“, ačkoliv je dost temný a záhadný, dělá tyto festivaly velmi zajímavými.

4.1.4 Metal a drogy

Bukszpan (2004) tvrdí, že se metal od jiných subkultur naprosto odlišuje, ovšem jednu věc, kterou má společnou např. se subkulturou punk, hip hop či techno, jsou drogy. S metalem se sice nepojí žádná specifická droga, zato představuje názorný příklad kolektivního návykového extremismu. Heavymetaloví hudebníci si díky závislosti na drogách získali obecně nechvalnou proslulost. Ovšem tento nešvar se týká i samotných účastníků koncertů. Mezi

populární a nejužívanější drogy patří kokain a marihuana a je třeba podotknout, že se konzumují v nepředstavitelných kvantech.

Několikrát jsem využila příležitost účastnit se metalové akce a mohu potvrdit, že zde najdete spoustu posluchačů nejrůznějšího věku nasáklých pivem a marihuanou. Tak jako na těchto akcích to ale samozřejmě probíhá i na jiných festivalech. Atmosféra metalových akcí je velmi tvrdá a tajemná, nezaujatému jedinci může připadat i svým způsobem strašidelná. Já řadím metalovou hudbu na první příčky mého hudebního žebříčku, mám i spoustu přátel mezi členy této subkultury, a přestože je metalová subkultura často spojována s drogami a alkoholem, metalové akce jsou pro mě vždy jedinečným zážitkem.

5 SUBKULTURA HIP HOP

V hiphopové subkultuře se seznámíme se základními prostředky k vytváření této hudby a hip hopu jako takovému. Historie nás zavede do sedmdesátých let, které jsou kolébkou pro tuto subkulturu. V současnosti patří tato subkultura k nejoblíbenější, což dokazují statistiky i rok co rok zvyšující se počty účastníků hiphopového festivalu Hip Hop Kemp. V neposlední řadě zmíním image „hip hoperů“ a marihuanu, která k tomuto stylu bohužel neodmyslitelně patří.

5.1 Hip Hop

Hip hop je umělecká forma zahrnující graffiti, breakdance, DJing a MCing. DJing je základní prostředek k vytváření hiphopové hudby, jehož součástí bývá obvykle kromě diskžokejské práce s gramofonovými deskami i obsluha mixu. MCing, čili rap, je pouze způsob vokalizace textu. Za pátý element hip hopu se dá považovat beatbox. Hudebně není hip hop jednotný hudební žánr, je to směs nejrůznějších stylů (Smolík, 2010).

Dále Smolík (2010) uvádí, že stejně jako jiné subkultury byl i hip hop pohlcen trhem a vznikl komerční proud s hiphopovými celebritami, festivaly, cenami a samozřejmě také hudebním a oděvním trhem.

Hip hop není jen hudba, ale i způsob přemýšlení, stav mysli. Být „hiphoper“ znamená myslet svobodně (Heřmánek, In Weiss, 1998).

Hroncová, Kraus (2006) dodávají, že název hip hop je odvozen z anglického sloganu „hip hop, don't stop“.

5.1.1 Historie hip hopu

Hiphopová hudba vznikla dle Filteru (2006) mezi newyorskou černou komunitou na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let, kdy tzv. MC začali odříkávat text do hudby stvořené smícháním různých podkladů.

Rozmach hip hopu přinesla hlavně devadesátá léta. Tento hudební styl se přenesl z amerického kontinentu, přes Evropu až do Japonska, průmyslových oblastí Afriky atd. V USA bylo bohužel v těchto letech vneseno do hip hopu násilí (gangů), zločin, drogová

problematika a cenzura, což zapříčinilo značný úpadek tohoto žánru (Heřmánek, In Weiss, 1998).

5.1.2 Současnost

Borovan (2004, [online]) říká, že je hip hop jedním z neoblíbenějších životních stylů mladých teenagerů a jeho příznivců rok co rok přibývá. Podle odhadů redaktorů hiphopového magazínu BBarak tvoří užší jádro komunity asi padesát tisíc hip hoperů, širší základna čítá okolo čtvrt milionu vyznavačů tohoto stylu. Vývoj tohoto hudebního žánru dokumentuje jeden z největších středoevropských festivalů Hip Hop Kemp. Vzhledem ke každoročnímu nárůstu počtu návštěvníků, roste i zájem sponzorů na tuto akci. Mezi sponzory Hip Hop Kempu patří různé oděvní firmy, výrobci nealkoholických a energetických nápojů, elektroniky, továrny na motocykly, pivovary a cestovní kanceláře.

5.1.3 Image „hipoperů“

Pro hip hop je charakteristické volné sportovní oblečení, teplákové soupravy, sportovní obuv, kšiltovka, zlaté či jiné kovové řetězy, tmavé brýle atp. Hip hop je propojen i se skateboardingem či snowboardingem. Stejně tak se v této subkultuře projevuje svébytná slangová komunikace, která je často plná vulgárností a násilnických sklonů (Smolík, 2010).

Nový (In Smolík, 2010) píše, že hip hop změnil velké peníze a móda, která se z něj stala. I u nás můžeme vidět zástupy mladých lidí, oblečených v typických vytahaných kalhotách, ležérních mikinách, čepicích atd. Hiphopové oděvní firmy, jako jsou Fubu či Racawear, vydělávají miliony dolarů.

5.1.4 Hip hop a marihuana

Ve spojitosti se subkulturou hip hop je často skloňovaný pojem jedné omamné a psychotropní látky, marihuany. Zámek a Blažejovský (2009, [online]) sdělují, že je marihuana nejvíce zneužívaná na rockových a hiphopových koncertech. Její konzumace a výskyt je známý po celém území České republiky. Za fakt, že je marihuana velmi rozšířenou drogou může popularizace médií a označování ji za měkkou drogu, což je ve svém důsledku negativní jev. Mládež totiž nepovažuje označení „měkká droga“ za nebezpečné a neuvědomuje si tak zdravotní a sociální důsledky jejího užívání.

Velmi často se pohybuji mezi hiphopovou subkulturou, už jen z důvodu, že těchto členů je v mém okolí požehnaně. Bohužel mohu potvrdit, že konzumace marihuany je mezi nimi opravdu na denním pořádku. Samozřejmě bych to nechtěla nijak generalizovat, mluvím pouze o vlastní zkušenosti při kontaktu s mými známými a přáteli. Sama zastávám názor, že člověk je bytost přemýšlející o svých činech a samostatně se rozhodující, avšak v určitém věku, kdy dospíváme, je touha patřit někam a přizpůsobit se opravdu silná a může mít za následky tyto negativní jevy. Je už pak jen na člověku samotném, jak se s první zkušeností s touto drogou vypořádá, zdali bude v konzumaci pokračovat či pochopí, že mu nic dobrého nepřinese. Nemluvě o současné diskuzi okolo legalizace marihuany, která by mohla mít pro společnost, respektive pro mládež, nedozírné následky.

6 SUBKULTURA TECHNO

V techno subkultuře se seznámíme s výrazem techno a základními rysy, které ho vystihují. V historii zabrousíme do sedmdesátých let a dozvíme se, kdo je považován za zakladatele tohoto stylu. V současné době je techno významným společenským fenoménem, což dokazují i nejrůznější typy bezpečnostních opatření při pořádání masových akcí této subkultury. Dále se zaměřím na image „technařů“ a Extázi, typickou drogu užívanou přívrženci tohoto stylu.

6.1 Techno

Elektronická hudba je podle Peroutkové (2008) používané označení pro hudbu, která k vytváření zvuků používá elektronické nástroje, jako jsou např. syntezátory, samplery, bicí automaty a jejich softwarové obdoby. Tempo hudby se udává v tzv. BPM tj. čtvrt taktech nebo úderech za minutu (Beats per Minute). Většina techno skladeb má tempo, které se pohybuje v rozmezí 130-150 BPM. Mezi typické žánry elektronické hudby patří techno, trance, rave, jungle, freetekno, electro, apod.

Techno je jeden z žánrů elektronické hudby, které vznikly v osmdesátých letech 20. století. V techno hudbě je kladen důraz na výrazný rytmus a rychlé tempo, přičemž téměř všechny používané zvuky jsou generovány elektronickými hudebními nástroji a přístroji. Podstatou techno hudby je opakování určité hudební jednotky, což může vytvářet pocit určitého napětí či přivodit posluchači jistý druh transu. Techno hudba je v převážné většině čistě instrumentální, skladby postrádají často strukturu, která je běžně používaná v pop music. Zvuky ničím nepřipomínají hudební nástroje a melodie se zde objevuje velmi zřídka (Peroutková, 2008).

Filter (2006) říká, že je techno jeden ze žánrů elektronické hudby. Slovo techno vychází z pojmu technologie. Někdy je mylně používáno jako označení pro všechny žánry elektronické hudby. Správně jde o nemelodickou opakující se hudbu s rychlým rytmem, ve které jsou použity výhradně elektronické zvuky.

6.1.1 Původ techna

Techno vychází z elektronické hudby sedmdesátých let. Za zakladatele tohoto hudebního stylu bývají považováni detroitští DJs Derreck May, Juan Atkins a Joey Atkins, kteří začali hrát v polovině osmdesátých let v detroitských klubech rytmickou, čistě elektronickou hud-

bu s tím, že pomocí dvou gramofonů a mixážního pultu spojovali jednotlivé skladby, čímž vznikal nepřetržitý a ucelený mix techno hudby. Mixování má svá pravidla, DJ musí umět srovnávat rytmy, tempo skladeb a také přizpůsobit výběr skladeb prostředí, ve kterém se vyskytuje (Peroutková, 2008).

6.1.2 Současnost

Peroutková (2008) uvádí, že Evropu ovládl tento styl hudby na přelomu 80. a 90. let a stal se velmi výrazným hudebním a společenským fenoménem.

6.1.3 Image „technařů“

Image účastníků techno party je v dnešní době velmi široká. Může jít o zcela běžný, civilní vzhled, až přes „výpůjčky“ z jiných subkultur a módních trendů až k erotickým, latexovým, světlujícími výstřelkům (Buryánek, 2005).

Osobně vím, že dříve byla image techno subkultury specifitější. Právého „technaře“ jste mohli poznat podle kalhot s velkými zvony, průsvitným tričkem a jinými barevnými doplňky. Jak jsem ale mohla vidět na různých typech festivalů, v dnešní době je styl oblékání méně limitován a více otevřen fantazii člena subkultury.

6.1.4 Extáze a techno scéna

Podle Zámka a Blažejovského (2009, [online]) jsou v dnešní době na hromadných akcích nejvíce zneužívány nelegální návykové látky. Druh nejčastěji užívané návykové látky se liší od charakteru hromadné akce. V souvislosti se subkulturou techno je v médiích nejvíce ukazováno na akci „Czech Tech“, což je druh hromadné akce, na které se sdružují převážně mladí lidé ve věku od šestnácti do třiceti let za účelem bavit se, tančit a poslouchat hudbu. Veřejnost vidí tento festival jako zdánlivě neorganizovaný a ilegální. Opak je pravdou. Tyto akce jsou velmi dobře organizované, vlastníci pozemku, na kterých je uskutečňována, jsou obeznámeni s organizačními podmínkami a dobře zaplacení, interpreti a účastníci taktéž vědí o místě a čase konání akce a jiných podrobnějších záležitostech. Nutné je všem podotknout, že primárním cílem této akce je konzumace omamných či psychotropních látek, popřípadě alkoholu. Některé z těchto látek mají tu vlastnost, že mohou účastníkovi ovlivnit jeho chování, smyslové vnímání a citové prožívání.

Nejčastějšími drogami, spojovanými s techno scénou, jsou různé druhy Extáze. Jednou z nich je droga MDMA. Jedná se o bílou krystalickou tuhou látku, která neobsahuje amfetamin a rozpouští se ve vodě či alkoholu. Má výraznou, silnou a spíše nahořklou chuť. Užívá se téměř vždycky orálně, obvykle jako pilulky. Je ovšem možné látku rozpustit ve vodě a píchnout jako injekci, neboť takto má droga nejrychlejší účinek. Hodně lidí ráno užívá Extázi s amfetaminem, neboť za relativně levnou cenu umocňuje vzrušení a prodlužuje prožitky. Někteří ji kombinují s LSD nebo halucinogenními houbami, neboť LSD působí dvakrát déle než MDMA. V malých dávkách zvýrazňuje zvukové a zrakové vjemy, ovšem ve větších dávkách má silné vizuální a emotivní účinky, které nemusí být vždy příjemné (Saunders, 1996).

Saunders (1996) také tvrdí, že samotný Amfetamin patří mezi nejužívanější party drogu. Zvyšuje energii, proto je často užíván při tanci. Je ovšem silně návykový a člověk pod jeho vlivem může jednat zkratkovitě, názorově měnit své chování či dospět až k amfetaminové psychóze. Je pravděpodobně odpovědný za mnoho případů úmrtí, jež byly připisovány Extázi.

S techno subkulturou jsem se více seznámila s příchodem na vysokou školu. Zlínské kluby nabízí široké spektrum těchto akcí, a proto jsem využila šance a účastnila se jich. Jak jsem podotkla v kapitole Image „technařů“, není to zdaleka to, co bývalo. Těžko říci, zdali je to tím, že klubové akce jsou oproti letním festivalům menší, komornější, a proto přívrženci tohoto stylu nemají potřebu se tímto způsobem prezentovat. Jisté ale je, že navštívit tuto akci vyžaduje velkou toleranci vůči hudbě, neboť ne každý zvládne techno či jemu podobné žánry poslouchat delší dobu. Sama se přiznám, že mám sice pár oblíbených songů, ale se svými přáteli, kteří jsou členy techno subkultury, se raději setkávám na jiných místech, či akcích, nezaměřených přímo na tento hudební styl.

7 SUBKULTURA EMO

Emo subkultura patří, ve srovnání s výše zmíněnými, k nejmladší subkultuře. Seznámíme se s tím, co vůbec výraz emo znamená a jaké jsou jeho základní charakteristiky. Historie emo subkultury spadá do osmdesátých let, kdy hudba působila jako prostředek k zamyšlení. V současné době se tento styl těší nemalé přízni, hlavně díky vlivu médií. Zmíním i typickou image této subkultury a závěrem jedno společenské klíšé spojené s touto subkulturou a tím je sebepoškozování.

7.1 Emo

Výraz emo je používán v souvislosti s emotivně laděnou hudbou, charakteristickou image a názory. Základní charakteristikou emo stylu je citlivost až přecitlivělost vůči sobě i okolnímu světu. Chování „emařů“ bývá introvertní. Příklon k tomuto stylu bývá doprovázen životními frustracemi, pocity osamělosti a nepochopení ze strany okolí. Dívky a chlapci jsou přemýšliví a zasnění, orientováni na umění, hudbu a literaturu (Heider, 2008).

Dále se od Heidera (2008) můžeme dočíst, že se emo snaží ovlivnit společnost tak, aby se chovala humánněji a etičtěji, hlavně vůči zvířatům a přírodě. Zajímají se o politiku, ekologii a morální zásady. Mnozí z nich neuznávají drogy, tabák a alkohol. Snaží se být vegany či vegetariány a co nejméně závislími na konzumní společnosti.

Trnka (2010, [online]) konstatuje *„hned na úvod je důležité říci, že existují dvě krajní polohy, mezi kterými se každý ze subkultury emo nachází: Na jedné straně je to pozérství, na druhé straně poloha, kterou jsme označili jako pravé emo. Ve skutečnosti se každý ze subkultury emo nachází někde mezi těmito dvěma polohami, někdo je blíže pozérství, někdo blíže pravému emo.“*

7.1.1 Původ Ema

Výraz emo poprvé objevil v osmdesátých letech jako označení pro emotivní hudbu, která nejvíce vychází ze stylu punk a hardcore. Nejdříve se vztahoval k washingtonské hudební scéně, avšak ke konci devadesátých let se začal formovat jako vyprofilovaný styl, který zahrnoval široké spektrum hudebních stylů s emotivní atmosférou. Z hudebních žánrů zahrnuje styly jako pop-punk, punk-rock, pop, indie a další. Zvuk emo skupin bývá převážně kyta-

rový s výraznou melodií, melancholickou náladou a niternými texty. Hudba působí jako prostředek k zamyšlení a je cestou k vlastním emocionálním prožitkům (Heider, 2008).

7.1.2 Současnost

Jak uvádí nadále Heider (2008), v České republice byl nedávno zaznamenán výrazný nástup emo kultury, který byl doprovázen především mediální proslulostí hudební skupiny Tokio Hotel. Vedle nich jsou dalšími představiteli tohoto stylu skupiny My Chemical Romance, Good Charlotte, Billy Talent a Rites of Spring. Příznivci emo stylu se pravidelně setkávají na koncertech pořádaných v různých regionech, nejčastěji však ve velkých městech jako jsou Praha, Brno, Ostrava a Olomouc.

7.1.3 Image „emařů“

Vzhled příslušníků emo kultury je velmi osobitý, svérázný a vyzývavý. Heider (2008) podává informace o tom, že chlapce charakterizují delší vlasy s typickou načesanou ofinou na patku. Jejich oblečení se skládá se světle modrých či černých džínů s úzkými nohavicemi, sak, vest a triček s různými nápisy. Typickými botami jsou tenisky Converse. Doplnky jsou tvořeny pásky se stříbrnými cvočky, odznaky kdekoli na oblečení a nátepníky na zápěstí. U dívek lze zaznamenat čelenky a jiné často velmi pestře zbarvené doplňky. Součástí image může být i piercing či tetování. Chlapci mohou mít podobně jako dívky nehty nalakované na černo, černé oční stíny a linky. Celková image je velmi tajemná, u chlapců výrazně androgynní (spojující prvky mužství i ženství).

7.1.4 Emo a sebepoškozování

Emo styl určuje svým příslušníkům, co si mají obléct, co cítit a jak hodnotit svět i sebe. Z tohoto hlediska se emo jeví jako velmi rizikové, neboť k němu inklinuje mládež již v jedenácti, dvanácti letech. Většinou nejprve přijímají znaky v oblasti oblečení a vzhledu, později se ovšem začnou řídit dalšími „pravidly“, jako jsou smutek či introverze. Být „dobrým emařem“ znamená být záhadný a nedostupný, přičemž sám dospívající nemusí mít jasno v tom, co je v jeho chování autentické a to je implantované diktátem stylu. „Emař“ začne být najednou smutný a sklíčený, přestože předtím takový nebyval. Součástí tohoto chování může být demonstrování pocitů deprese, sebepoškozování či sebevraždy. Nejčastěji se se-

bepoškozování vyskytuje u dívek přibližně do šestnácti let věku a jedná se o ubližování si nožem či žiletkou na předloktí či zápěstí (Heider, 2008).

„Zažitý obraz je, že ten, kdo je emo, se řeže či jinak poškozuje, pláče a je pasivní a apatický. Ve skutečnosti je sebepoškozování mezi všemi dospívajícími poměrně rozšířeným fenoménem, bez ohledu na příslušnost či nepříslušnost k subkultuře emo. Ano, někteří z nich se poškozují, ale důvodem je, že pomocí fyzické bolesti si alespoň na chvíli uleví od bolesti duševní, kterou intenzivně prožívají“, poznamenává Balcar (2010, [online]).

Podle mého názoru je v souvislosti se subkulturou Emo sebepoškozování příliš medializované a zveličované. Lidem je nuceno přijmout názor, že „emaři“ jsou ti, co se řežou žiletkami a ubližují si. Není proto divu, že první slovo, které je ve spojitosti s touto subkulturou vysloveno, je sebepoškozování. Sama osobně si myslím, že je to věc individuální a nezáleží při ní na členství v subkultuře. Trápení a smutek řeší každý svým způsobem. Někdo se uzavře sám do sebe a odmítá komunikovat s okolím, někdo naopak potřebuje kolem sebe své přátele, aby na své starosti zapomněl, jiný to řeší fyzickým ubližováním si. Právě kvůli tomu, že subkultura emo demonstruje smutek, sklíčenost a depresi, se společnost domnívá, že typickým nástrojem k řešení těchto lidských slabostí bude sebepoškozování. Už jen z tohoto důvodu jsem položila otázky s touto tematikou do dotazníku, abych získala malý přehled o tom, zdali je to pravda či fikce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

8 ÚVOD DO PRAKTICKÉ ČÁSTI

Subkultury jsou významným socializačním činitelem v životě jedince, a proto se v praktické části své bakalářské práce budu snažit zjistit, zdali a jaký vliv mají na mládež. Oblasti vlivu jsou rozděleny na samotného jedince, volný čas, školní prospěch, rodinné zázemí, image a sociálně patologické jevy.

Pro zajištění správného postupu jsem se při vypracovávání praktické části řídila a inspirovala literaturou Metody pedagogického výzkumu od M. Chrásky (2007).

8.1 Výzkumný problém

Výzkumný problém jsem stanovila následovně:

Jakým způsobem ovlivňují subkultury životní styl mládeže?

8.2 Cíl výzkumu

Podstatné pro výzkum bylo určit samotný cíl.

Cílem mého výzkumu je zjistit, jaký vliv mají subkultury na životní styl mládeže.

8.3 Výzkumné otázky

Pro výzkum jsem vymezila níže uvedené výzkumné otázky:

1. Patří všichni respondenti do některé z uvedených subkultur?
2. Patří do subkultury častěji žáci základních nebo středních škol?
3. Která subkultura je mládeží nejvíce zastoupena?
4. Jsou členy subkultury častěji děvčata nebo chlapci?
5. Pojí se s členstvím v subkultuře náchylnost k sociálně patologickým jevům?
6. Pojí se s členstvím v subkultuře změna image?
7. Pojí se s členstvím v subkultuře změna způsobu trávení volného času?

8.4 Metodologie výzkumu

Výzkum je zpracován kvantitativní metodou, formou dotazníků. Dotazníky jsem si vybrala proto, že podle Chrásky (2007) touto metodou získáme velké množství dat v krátkém časovém úseku. Otázky v dotazníku jsou uzavřené a polouzavřené. Jsou poskládány tak, že poté, co mi respondenti potvrdí členství v nějaké subkultuře, nastupují tzv. kontrolní otázky, kterými si ověřuji pravdivost jejich tvrzení (každá z nabídnutých odpovědí náleží znaku jedné subkultury). Pro respondenty, kteří v žádné subkultuře nejsou, je vždy připravena odpověď „jiné“.

Dotazníky jsem žákům předala ve školách v měsíci únoru a na jejich vyplnění měli týden času, tudíž si je mohli vzít i domů. Na konci týdne byly vysbírány a mně osobně předány. Jedná se o základní školu a střední školu, které působí v Zábřehu. Při vyplňování dotazníků byla zachována anonymita žáků, aby se nemuseli obávat zneužití jejich jména a odpovídali tak pravdivě.

Před samotným výzkumem byl proveden předvýzkum. Na internetový server www.vyplnto.cz jsem v prosinci 2010 umístila dotazník s několika otázkami, které jsem měla připravené do dotazníkového šetření. Pro ověření srozumitelnosti jsem jej nechala vyplnit dvaceti respondentům.

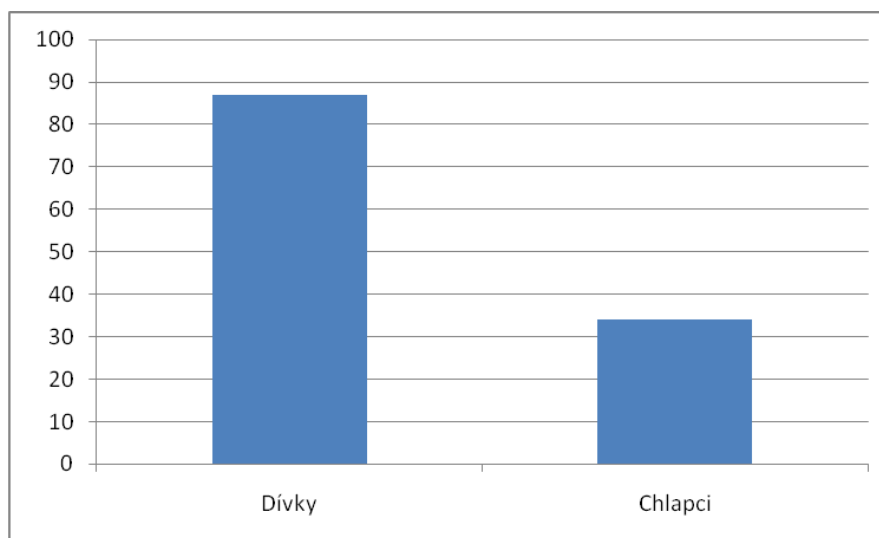
8.5 Výzkumný soubor

Výzkumný soubor tvoří 121 žáků (87 dívek a 34 chlapců). Jejich výběr byl záměrný. Jedná se o 59 žáků základní školy, osmých a devátých tříd a 62 žáků střední školy, ze třetího a čtvrtého ročníku. Tyto třídy a ročníky jsem si vybrala proto, abych lépe porovnávala, zda k subkulturám více inklinuje mládež chodící ještě na základní školu, přibližně ve věku čtrnácti, patnácti let, či naopak žáci navštěvující střední školy ve věku osmnácti, devatenácti let. Celkový počet rozdaných dotazníků činil 130, tudíž se mi návratnost 93,07 % zdá velmi úspěšná.

Z výše uvedených údajů přidávám pro přehlednost tabulku a graf s informacemi o počtu dívek a chlapců.

Tab. 1 – Výzkumný soubor 1

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost v (%)
Dívky	87	71,90
Chlapci	34	28,10
Celkem	121	100

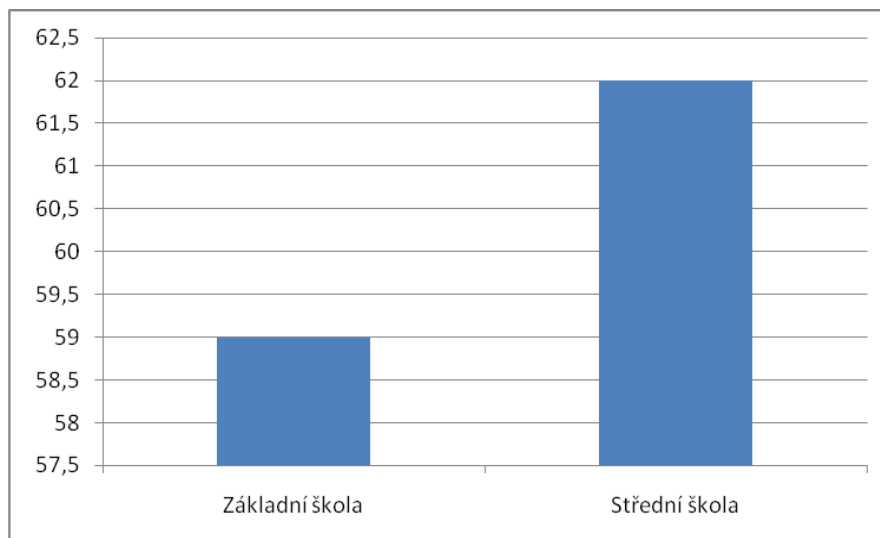

Graf 1 – Výzkumný soubor 1

Taktéž přikládám tabulku a graf s informacemi o tom, kolik žáků navštěvuje základní a střední školu.

Tab. 2 – Výzkumný soubor 2

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost v (%)
Základní škola	59	48,76
Střední škola	62	51,24
Celkem	121	100

Graf 2 – Výzkumný soubor 2

8.6 Zpracování dat

Pro vyhodnocení dat z dotazníku jsem použila čárkovací metodu. Následovně byly údaje zpracovávány v programu Excel, kde jsem vytvářela tabulky s výslednými hodnotami a počítala relativní četnost. Procentuální výsledky jsem zaokrouhlovala na dvě desetinná místa. Pro doplnění a přehlednost jsem k některým otázkám vytvořila i grafy.

Zmíněné grafy a tabulky jsem tvořila z dotazníků, v nichž respondenti udali, že jsou členové nějaké subkultury, neboť tyto informace jsou pro mě klíčové.

8.7 Výsledky výzkumu a jejich interpretace

Dotazníky vyplnilo celkem 121 respondentů. S výsledky výzkumu se seznámíme v podkapitole.

Otázka č. 1: Pohlaví

Tab. 3 – Pohlaví

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost v (%)
Dívky	87	71,90
Chlapci	34	28,10
Celkem	121	100

Z celkového počtu 121 respondentů vyplnilo dotazník 87 děvčat, což je 71,90 % a 34 chlapců, což je 28,10 %.

Otázka č. 2: Třída

Vzhledem k tomu, že je pro můj výzkum podstatné pouze rozdělení žáků v rámci škol, které navštěvují, není třeba vyhodnocovat zvlášť třídy a ročníky.

Otázka č. 3: Žák školy

Tab. 4 – Žák školy

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost v (%)
Základní škola	59	48,76
Střední škola	62	51,24
Celkem	121	100

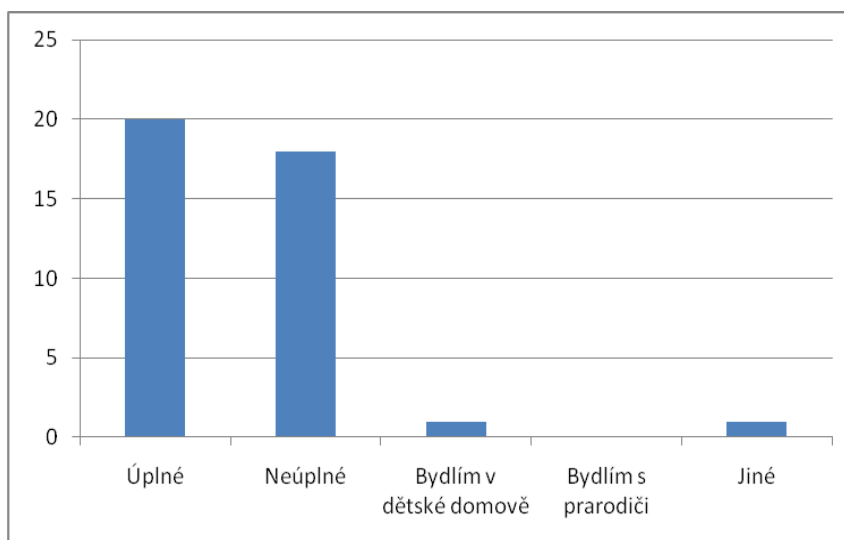
Žáci navštěvují základní a střední školu. Na základní škole dostalo dotazník 59 respondentů, tj. 48,76 %, na střední škole 62 respondentů, tj. 51,24 %.

Otázka č. 4: Z jaké rodiny pocházíš?

Tab. 5 - Z jaké rodiny pocházíš?

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Úplné	20	50
Neúplné	18	45
Bydlím v dětské domově	1	2,50
Bydlím s prarodiči	0	0
Jiné	1	2,50
Celkem	40	100

Z tabulky i grafu je patrné, že 50 % procent z počtu respondentů, kteří jsou členové nějaké subkultury (celkem je 40 respondentů v subkultuře), pochází z úplné rodiny. Jde vidět, že výsledek je však skoro vyrovnaný s respondenty, kteří uvedli, že pochází z neúplné rodiny, těch je 45 %.

Graf 3 – Z jaké rodiny pocházíš?

Komentář: Pokud bychom si daný výsledek ukázali na obrazové situaci se třídou, ve které je 40 žáků, tak téměř každý druhý nežije s oběma rodiči. Tato skutečnost mi přijde velmi smutná.

Otázka č. 5: Jakým způsobem nejčastěji trávíš volný čas?

Tab. 6 - Jakým způsobem nejčastěji trávíš volný čas?

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Sledování filmů, TV	3	7,50
Sportem	4	10
Poslechem hudby	11	27,50
S přáteli	19	47,50
Četbou	0	0
Cestováním, výlety	1	2,50
Internet, PC hry	2	5
Jinak	0	0
Celkem	40	100

Na otázku, jakým způsobem nejčastěji trávíš volný čas, odpovědělo 47,50 % respondentů, že jej tráví s přáteli. Na druhém místě s počtem 27,50 % se umístil poslech hudby a třetí místo obsadil sport s 10 %.

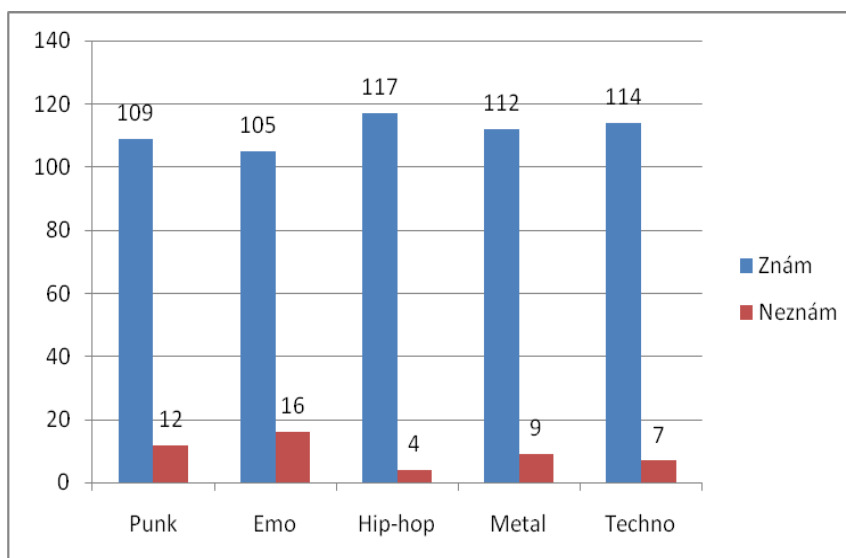
Komentář: Musím přiznat, že jsem sama velmi překvapena, že dnešní mládež více nevolila možnost internet a Pc hry, které jsou podle Krause (2006) u mládeže na prvních příčkách oblíbenosti.

Otázka č. 6: Znáš tyto subkultury? Líbí se ti?

Tab. 7 - Znáš tyto subkultury?

	Znám		Neznám	
	Počet respondentů	Relativní četnost (%)	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Punk	109	90,08	12	9,91
Emo	105	86,77	16	13,22
Hip-hop	117	96,69	4	3,31
Metal	112	92,56	9	7,44
Techno	114	94,21	7	5,78

U této otázky mi přišlo vhodné vytvořit tabulky a grafy ukazující povědomí všech respondentů, tzn. 121 žáků. Tabulka jasně ukazuje, že subkultury nejsou dnešní mládeži cizím pojmem. Jako nejméně známá vyšla subkultura emo se svými 13,22 %.

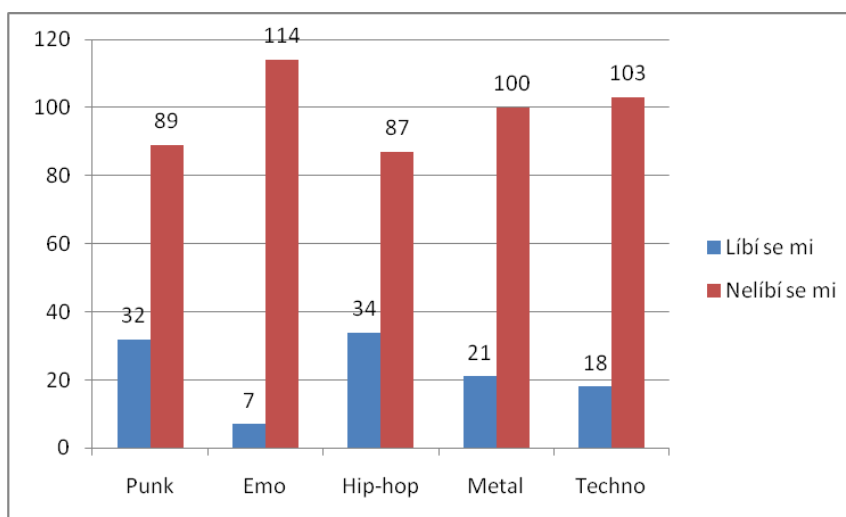
Graf 4 - Znáš tyto subkultury?

Komentář: Z výsledku nejsem ani v nejmenším překvapená. Očekávala jsem, že dnešní mládež bude mít o subkulturách přehled.

Tab. 8 – Líbí se ti tyto subkultury?

	Líbí se mi		Nelíbí se mi	
	Počet respondentů	Relativní četnost (%)	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Punk	32	26,45	89	73,55
Emo	7	5,79	114	94,21
Hip-hop	34	28,09	87	71,90
Metal	21	17,35	100	82,64
Techno	18	14,88	103	75,12

Z tabulky i grafu můžeme vyčíst, že subkultury nejsou u respondentů příliš oblíbené. Nejvíce se líbí subkultura hip hop a na druhém místě subkultura punk. Naopak nejméně oblíbenou se stala subkultura emo.

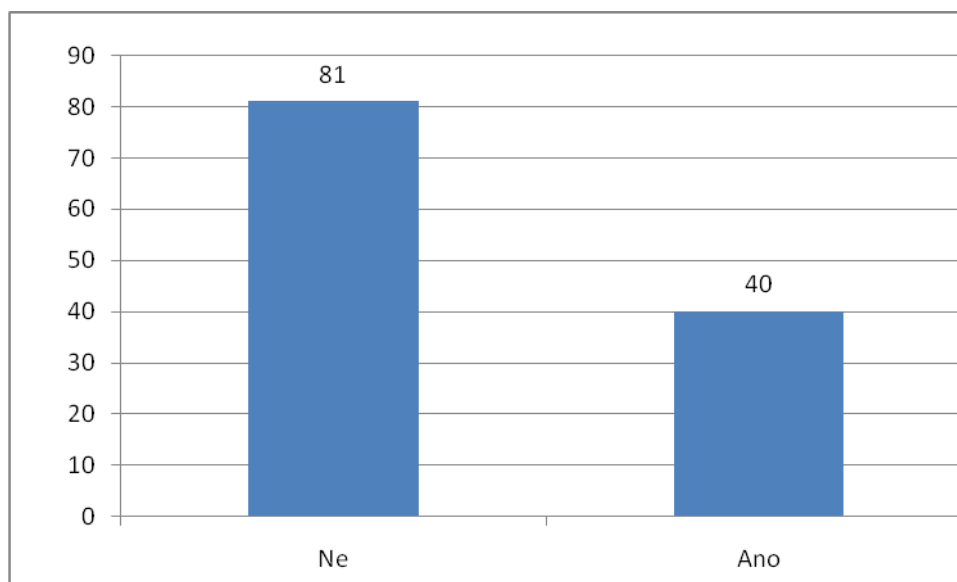
Graf 5- Líbí se ti tyto subkultury?

Komentář: Musím přiznat, že jsem překvapena. Neočekávala jsem tak vysokou neoblíbenost subkultur u mládeže. Je ale třeba brát na mysl, že jde o výsledek ze čtyř tříd, tudíž jej nelze obecně generalizovat.

Otázka č. 7: Patříš do nějaké subkultury?*Tab. 9 – Patříš do nějaké subkultury?*

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Ne	81	66,94
Ano	40	33,06
Celkem	121	100

Průlomová otázka dotazníku ukázala, že 40 respondentů, tj. 33,06 %, patří do jedné z pěti uvedených subkultur. Pro bližší vyhodnocení dodávám, že z těchto 40 členů subkultury je **24 děvčat a 16 chlapců. Ze základní školy se k subkultuře přihlásilo 24 dotázaných a ze střední školy 16 dotázaných.**

Graf 6 – Patříš do nějaké subkultury?

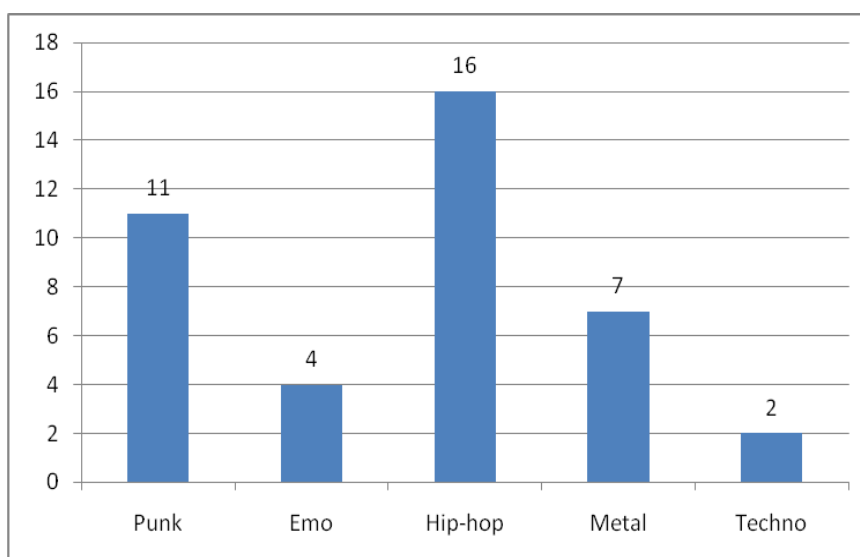
Komentář: 40 žáků, kteří patří do nějaké subkultury, tvoří 1/3 všech dotázaných respondentů. Osobně jsem jich čekala více, ale i tento výsledek považuji za solidní.

Otázka č. 7.1: Pokud ano, která to je?

Tab. 10 – Pokud ano, která to je?

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Punk	11	27,50
Emo	4	10
Hip-hop	16	40
Metal	7	17,50
Techno	2	5
Celkem	40	100

Nejvíce respondentů, tj. 40 %, je členem hip hopové subkultury. 27,50 % respondentů patří do subkultury punk a 17,50 % žáků se přihlásilo k metalové subkultuře. V emo subkultuře je 10 % respondentů a nejméně početnou se stala subkultura techno.

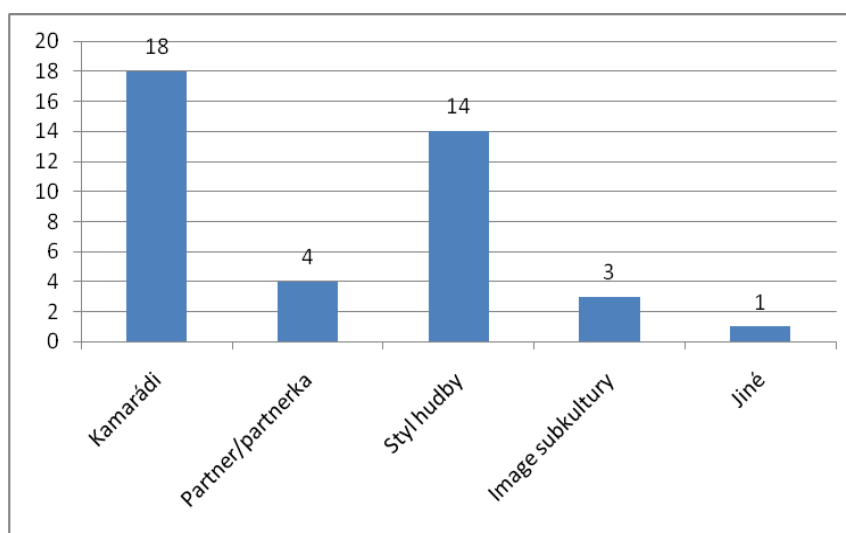
Graf 7- Pokud ano, která to je?

Komentář: Hip hop je u mládeže velmi oblíbený, proto jsem tuto skutečnost očekávala.

Otázka č. 7.2: Kdo nebo co tě přimělo k tomu, přidat se k dané subkultuře?*Tab. 11 – Kdo nebo co tě přimělo k tomu, přidat se k dané subkultuře?*

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Kamarádi	18	45
Partner/partnerka	4	10
Styl hudby	14	35
Image subkultury	3	7,50
Jiné	1	2,50
Celkem	40	100

45 % respondentů přiznalo, že je k subkultuře přivedli kamarádi. Další vliv na to měl styl hudby se svými 35 % a 10 % dotázaných řeklo, že se k subkultuře přidali díky své partnerce/partnerovi.

Graf 8 – Kdo nebo co tě přimělo k tomu, přidat se k dané subkultuře?

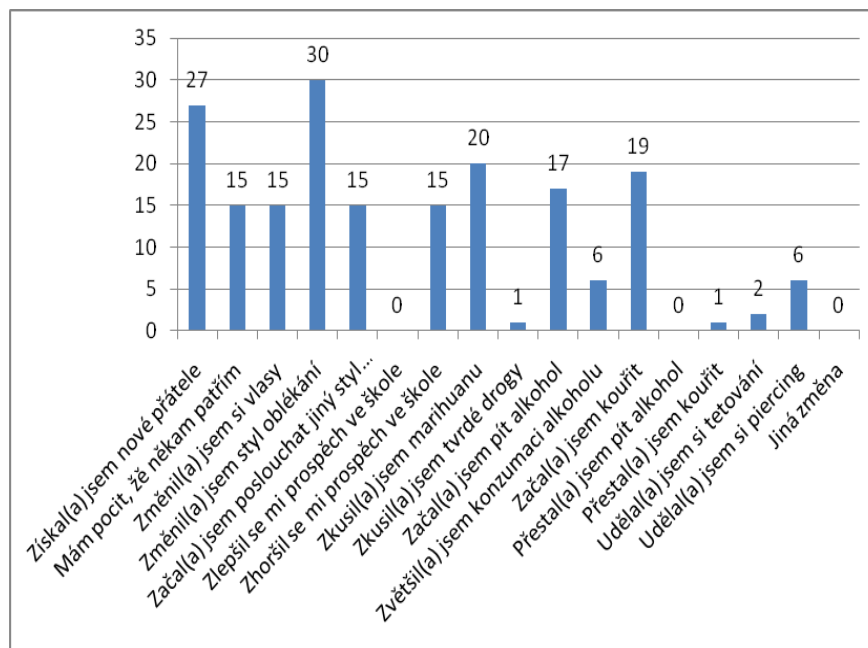
Komentář: Vliv kamarádů na členství v subkultuře mě nepřekvapuje. Mládež je ve věku, kdy nejvíce času tráví se svými přáteli, což nám také potvrdila otázka č. 5, přizpůsobuje se jim, hledá něco nového, neznámého, proto se tento výsledek dal očekávat. Hudba je dalším oblíbeným prvkem trávení volného času, proto skutečnost, že mládež inklinuje k subkulturám díky ní, je absolutně pochopitelná.

Otázka č. 7.3: Ovlivnilo tě nějak členství v dané subkultuře?

Tab. 12 – Ovlivnilo tě nějak členství v subkultuře?

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Získal/a jsem nové přátele	27	67,50
Mám pocit, že někam patřím	15	37,50
Změnil/a jsem si vlasy	15	37,50
Změnil/a jsem styl oblékání	30	75,00
Začal/a jsem poslouchat jiný styl hudby	15	37,50
Zlepšil se mi prospěch ve škole	0	0
Zhoršil se mi prospěch ve škole	15	37,50
Zkusil/a jsem marihuanu	20	50
Zkusil/a jsem tvrdé drogy	1	2,50
Začal/a jsem pít alkohol	17	42,50
Zvětšil/a jsem konzumaci alkoholu	6	15
Začal/a jsem kouřit	19	47,50
Přestal/a jsem pít alkohol	0	0
Přestal/a jsem kouřit	1	2,50
Udělal/a jsem si tetování	2	5
Udělal/a jsem si piercing	6	15
Jiná změna	0	0

Tabulka vykazuje velmi zajímavé hodnoty. 75 % dotázaných změnilo svůj styl oblékání. 67,50 % potvrdilo, že vstupem do subkultury získali nové přátele. Nemilou skutečností je, že 50 % zkusilo marihuanu, 47,50 % začalo kouřit a 42,50 % respondentů začalo pít alkohol. 37,50 % přiznalo, že začali poslouchat jiný styl hudby, změnili si vlasy, zhoršil se jim prospěch ve škole, ale konečně získali pocit, že někam patří. Za zmínku taktéž stojí, že 15 % žáků si kvůli subkultuře nechalo udělat piercing.

Graf 9 - Ovlivnilo tě nějak členství v subkultuře?

Komentář: Při vstupu do nějaké subkultury se musí u jedince s určitými změnami počítat. Jsou to změny jak pozitivní, kdy si jedinec např. najde nové přátele, tak i negativní, které jsou spojené se sociálně patologickými jevy.

Otázka č. 7.4: Poznali vaši rodiče, že jste se stal členem dané subkultury?

Tab. 13 – Poznali vaši rodiče, že jste se stal členem dané subkultury?

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Ano	34	85
Ne	6	15
Celkem	40	100

Z tabulky je patrné, že u 85 % dotázaných, rodiče poznali, že jejich děti patří do nějaké subkultury.

Otázka č. 7.5: Jaký mají rodiče názor na to, že jsi členem dané subkultury?*Tab. 14 – Jaký mají rodiče názor na to, že jsi členem dané subkultury?*

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Nevadí jim to	27	67,50
Vadí jim to	13	32,50
Celkem	40	100

67,50 % respondentů potvrdilo, že rodičům nevadí jejich členství v subkultuře. U zbylých 32,50 % dotázaných rodičům tato skutečnost vadí. Nejčastějšími důvody jsou změna oblečení, kdy se rodiče nechtějí smířit s novou image svého dítěte a zhoršení prospěchu ve škole.

Otázka č. 7.6: Jak dlouho jsi členem dané subkultury?*Tab. 15 – Jak dlouho jsi členem dané subkultury?*

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Méně než 1 rok	9	22,50
1-2 roky	17	42,50
2-3 roky	7	17,50
Více než 3 roky	7	17,50
Celkem	40	100

Nejvíce žáků, tj. 42,50 %, je v subkultuře 1-2 roky. Méně než rok je v subkultuře 22,50 %. Shodné výsledky jsou u respondentů, kteří jsou v subkultuře 2-3 roky a více než 3 roky.

Otázka č. 8: Zde jsou uvedené příklady jednotlivých skupin. Které se ti líbí?*Tab. 16 – Zde jsou uvedené příklady jednotlivých skupin. Které se ti líbí?*

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
H16, Indy a Witch, Kontrafakt, Rytmus	17	40,50
DJ Tiesto, The Prodigy	2	5
Metallica, Slipknot, Iron Maiden, aj.	7	17,50
My Chemical Romance, Tokio Hotel, aj.	4	10
Sex pistols. The Exploited, SPS, Punk Floid	10	25
Jiné	0	0
Celkem	40	100

U této otázky respondenti křížkovali hudební skupiny, které se jim líbí. 42,50 % respondentů se líbí H16, Indy a Witch atd., což jsou hip hopové skupiny. 25 % žáků se líbí Sex pistols, The Exploited atd., což jsou skupiny odpovídající punkové subkultuře. 17,50 % dotázaných se líbí skupiny Metallica, Slipknot, atd. které náleží metalové subkultuře. 10 % respondentů se líbí My Chemical Romance, Tokio Hotel apod., což jsou skupiny emo subkultury a 5% žáků se líbí DJ Tiesto, The Prodigy, atd., což jsou skupiny náležící techno subkultuře. Podle počtu procent respondentů, kteří jsou v subkultuře, se potvrdilo, že každý zakřížkoval skupiny své subkultury.

Otázka č. 9: Kdo tě přiměl k poslechu této hudby?

Devátou otázku jsem v dotazníku uvedla pouze jako tzv. doplňkovou, výsledky nejsou pro výzkum užitečné, proto není zapotřebí vyhodnocení.

Otázka č. 10: Jezdíš na hudební festivaly?*Tab. 17 – Jezdíš na hudební festivaly?*

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Ne	16	40
Ano	24	60
Celkem	40	100

Z tabulky je patrné, že 60 % respondentů patřících do nějaké subkultury jezdívá na hudební festivaly.

Tab. 18 – Pokud ano, na jaké?

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Hip-hop kemp a jiné hip-hopové akce	9	37,50
Pod Parou a jiné punkové akce	7	29,17
Techno party	1	4,16
Masters of Rock, Brutal Assault, aj.	4	16,67
Jiné	3	12,50
Celkem	24	100

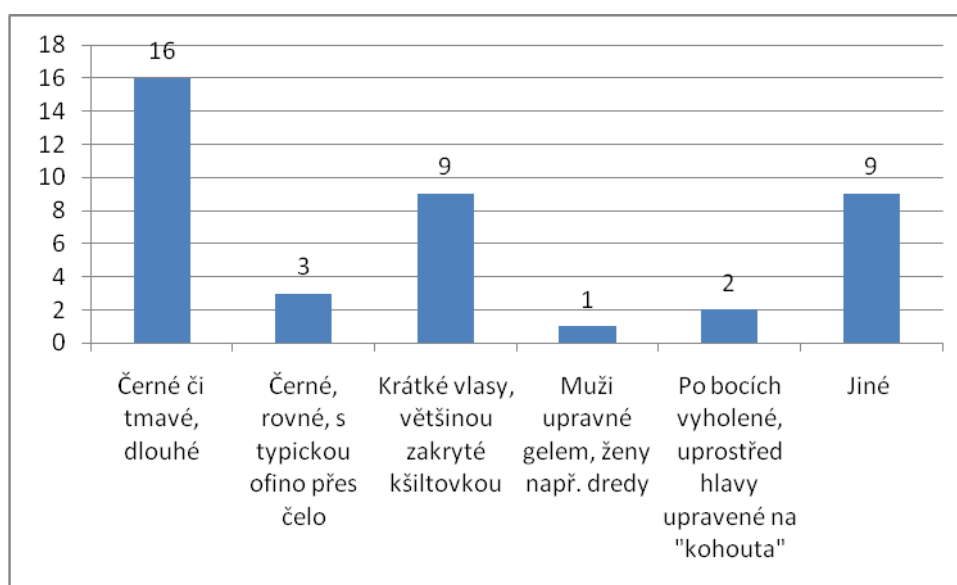
Nejvíce respondentů, kteří zakroužkovali, že se účastní hudebních festivalů, jezdí nejčastěji na Hip hop kemp a jiné hip hopové akce. 29,17 % jezdí na Pod parou a punkové akce. 16,67 % se účastní metalových akcí jako je Masters of Rock a Brutal Assault. 4,16 % navštěvuje Techno party. Je třeba brát v potaz, že v České republice se ročně pořádá spousta hudebních festivalů, proto 12,50 % respondentů zakřížkovalo i možnost „jiné“, ve které byly uvedeny festivaly jako Rock of People, Mighty Sounds, Hrachovka, Sázava Fest a podobně.

Otázka č. 11: Jaké jsou tvoje vlasy?

Tab. 19 – Jaké jsou tvoje vlasy?

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Černé či tmavé, dlouhé	16	40
Černé, rovné, s typickou ofinou přes čelo	3	7,50
Krátké vlasy, většinou zakryté kšiltovkou	9	22,50
Muži upravené gelem, ženy např. dready	1	2,50
Po bocích vyholené, uprostřed hlavy upravené na "kohouta"	2	5
Jiné	9	22,50
Celkem	40	100

Z uvedených příkladů typů vlasů 40 % respondentů uvedlo, že jejich vlasy jsou černé či tmavé a dlouhé. 22,50 % uvedlo, že mají krátké vlasy, většinou zakryté kšiltovkou. Je třeba také okomentovat odpověď „jiné“, kdy 22,50 % dotázaných uvádělo, že jejich vlasy jsou různě barevné, různě střižené apod. Po bocích vyholené vlasy má 5 % respondentů a jedna zástupkyně techno subkultury uvedla, že na hlavě nosí dready.

Graf 10 – Jaké jsou tvoje vlasy?

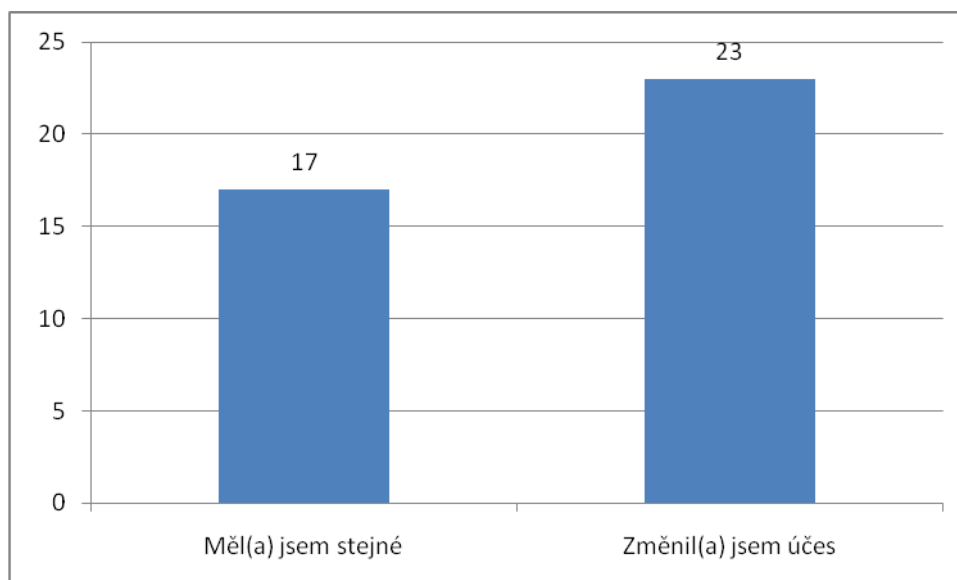
Komentář: Tato otázka mi jen pomohla nastínit, jaké mají respondenti přibližně vlasy. Skutečnost, která nás zajímá více je, zdali u respondentů došlo ke změně účesu, vlasů či nikoliv.

Otázka č. 12: Měl/a jsi takové vlasy i předtím nebo jsi je změnil/a, když ses stal/a členem subkultury?

Tab. 20 – Měl/a jsi takové vlasy i předtím nebo jsi je změnil/a, když ses stal/a členem subkultury?

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost v (%)
Měl/a jsem stejné	17	42,50
Změnil/a jsem účes	23	57,50
Celkem	40	100

Z uvedených odpovědí je zřejmé, že 57,50 % dotázaných si změnilo své vlasy, když se stali členy dané subkultury.

Graf 11 - Měl/a jsi takové vlasy i předtím nebo jsi je změnil/a, když ses stal/a členem subkultury?

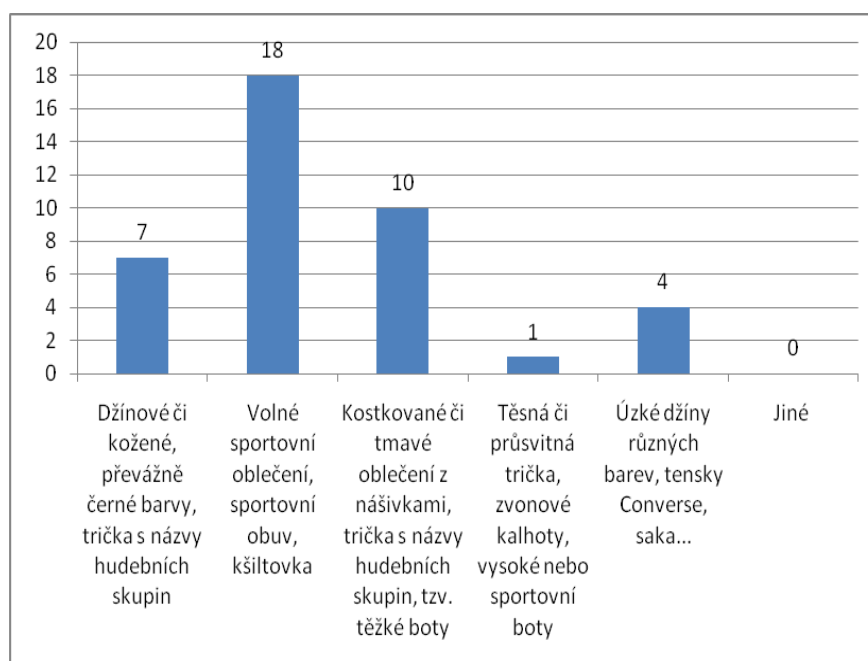
Komentář: Změna vlasů neodmyslitelně patří k jedné ze základních změn, kterou jedinec podstoupí. Děvčata si často vlasy obarví, zkrátí, chlapci vytváří různé druhy účesů, či si vlasy zakryjí kšiltovkou. Jednají tak, aby se nejvíce přiblížili znakům dané subkultury.

Otázka č. 13: Jaký styl oblečení tě charakterizuje?

Tab. 21 – Jaký styl oblečení tě charakterizuje?

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Džínové či kožené, převážně černé barvy, trička s názvy hudebních skupin	7	17,50
Volné sportovní oblečení, sportovní obuv, kšiltovka	18	45
Kostkované či tmavé oblečení s nášivkami, trička s názvy hudebních skupin, tzv. těžké boty	10	25
Těsná či průsvitná trička, zvonové kalhoty, vysoké nebo sportovní boty	1	2,50
Úzké džíny různých barev, tenisky Converse, saka, aj.	4	10
Jiné	0	0
Celkem	40	100

45 % respondentů přiznalo, že nosí volné sportovní oblečení, které je charakteristické pro hip hopovou subkulturu. 25 % dotázaných nosí kostkované či tmavé oblečení s nášivkami, trička s názvy hudebních skupin atd., což je doménou punkové subkultury. Pro 17,50 % žáků je typické džínové či kožené oblečení, převážně černé barvy, apod., které je základním znakem metalové subkultury. Zástupců emo subkultury, kteří nosí úzké džíny různých barev, tenisky Converse apod. je celých 10 %. Těsná či průsvitná trička, zvonové kalhoty atd. nosí 2,50 % respondentů.

Graf 12 – Jaký styl oblečení tě charakterizuje?

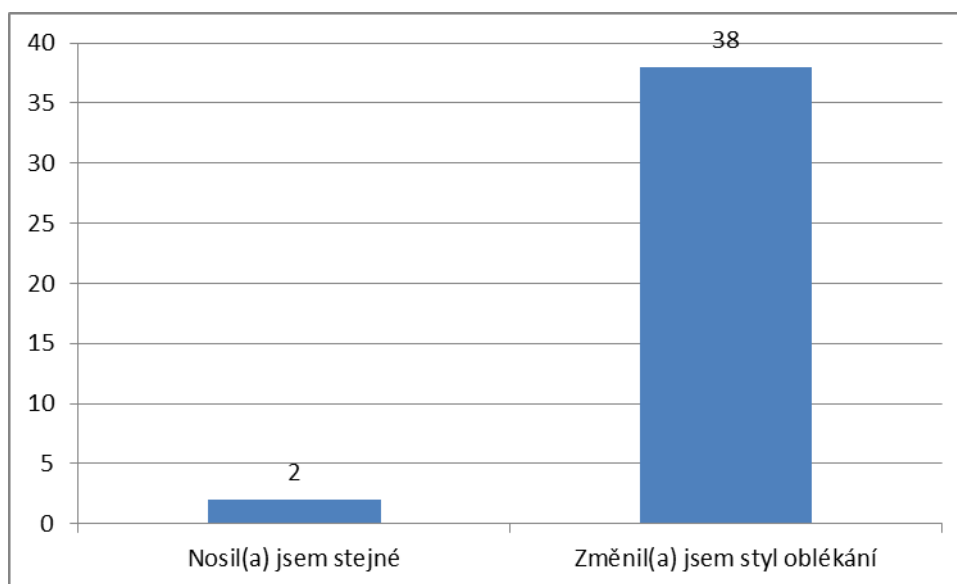
Komentář: Mohu jen dodat, že počet procent respondentů, kteří jsou v nějaké subkultuře se téměř ve většině případů shoduje s oblečením, které je pro danou subkulturu typické.

Otázka č. 14: Nosil/a jsi takové oblečení i předtím nebo jsi je změnil/a, když ses stal/a členem subkultury?

Tab. 22 – Nosil/a jsi takové oblečení i předtím nebo jsi je změnil/a, když ses stal/a členem subkultury?

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Nosil/a jsem stejné	2	5
Změnil/a jsem styl oblékání	38	95
Celkem	40	100

Celých 95 % respondentů potvrzuje, že změnili svůj styl oblékání, když se stali členy dané subkultury.

Graf 13 – Nosil/a jsi takové oblečení i předtím nebo jsi je změnil/a, když ses stal/a členem subkultury?

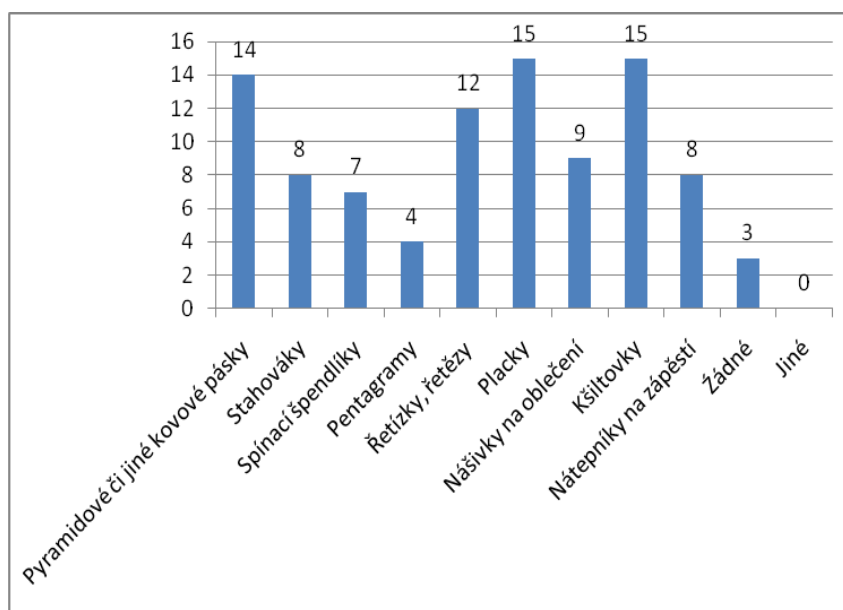
Komentář: Skutečnost, že mládež změni styl oblékání při vstupu do subkultury, je pro mě samozřejmá. Jedinci se chtějí přizpůsobit svým přátelům, chtějí se k nim přiřadit a změna oblečení je první výraznou změnou, kterou mohou svůj záměr demonstrovat, a které si okolí může na první pohled všimnout.

Otázka č. 15: Jaké nosíš doplňky k oblečení?

Tab. 23 – Jaké nosíš doplňky k oblečení?

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Pyramidové či jiné kovové pásky	14	35
Stahováky	8	20
Spínací špendlíky	7	17,50
Pentagramy	4	10
Řetízky, řetězy	12	30
Placky	15	37,50
Nášivky na oblečení	9	22,50
Kšiltovky	15	37,50
Nátepníky na zápěstí	8	20,00
Žádné	3	7,50
Jiné	0	0

Nejvíce oblíbeným doplňkem jsou placky a kšiltovky, které nosí 37,50 % respondentů. 35 % dotázaných nosí pyramidové či jiné kovové pásky. 30 % respondentů zdobí oblečení řetězy či řetízky. 22,50 % žáků nosí nášivky na oblečení. Stahováky a nátepníky na zápěstí nosí shodných 20 % dotázaných. 17,50 % má oblečení ozdobeno spínacími špendlíky a 10 % nosí pentagramy.

Graf 14 – Jaké nosíš doplňky k oblečení?

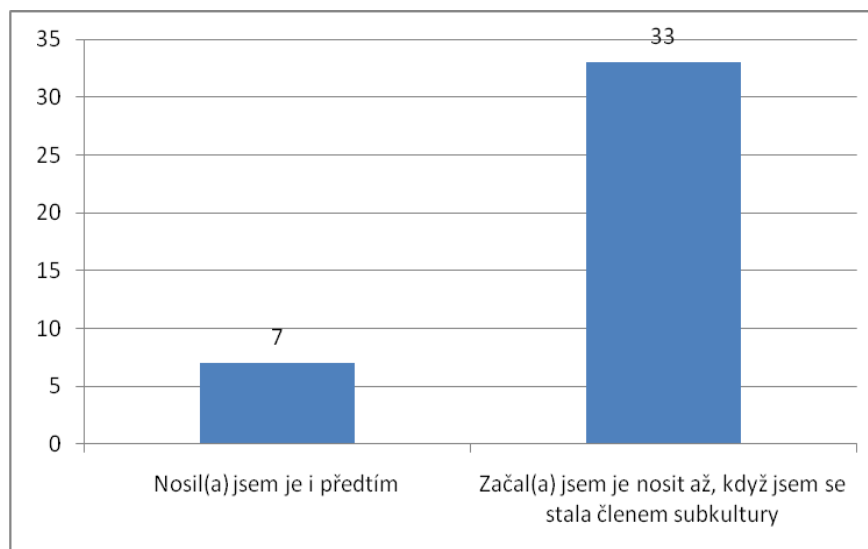
Komentář: Doplnky k oblečení neodsmysliteně patří. U subkultur se spousta uvedených doplňků prolíná, proto nelze u všech jednoznačně říct, ke které subkultuře se vztahují. Při vyhodnocování dotazníků jsem si ale ověřila, že každý člen subkultury zvolil doplněk, který je pro danou subkulturu typickým znakem.

Otázka č. 16: Nosil/a jsi tyto doplňky i předtím nebo jsi začal/a, až když ses přidal/a k subkultuře?

Tab. 24 – Nosil/a jsi tyto doplňky i předtím nebo jsi začal/a, až když ses přidal/a k subkultuře?

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Nosil/a jsem je i předtím	7	17,50
Začal/a jsem je nosit až, když jsem se stal/a členem subkultury	33	82,50
Celkem	40	100

Tabulka ukazuje, že 82,50 % respondentů potvrdilo, že začali své doplňky nosit, když se stali členy dané subkultury.

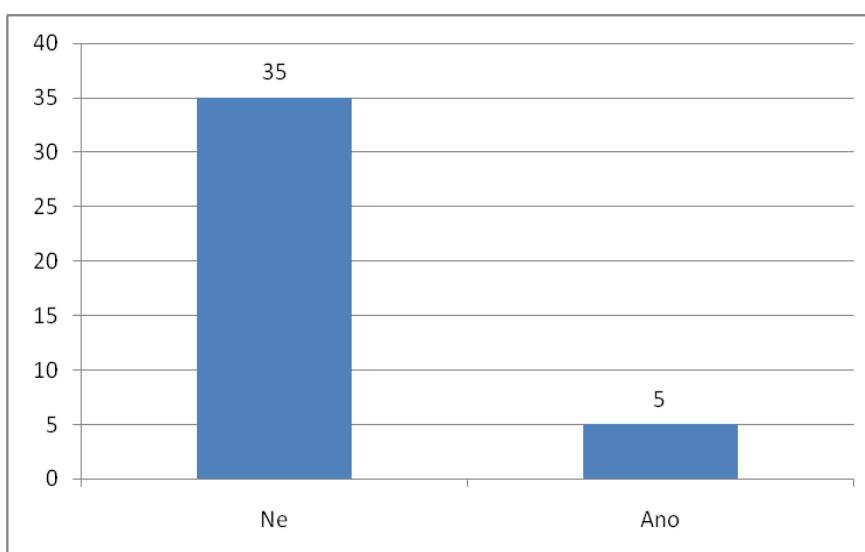
Graf 15 - Nosil/a jsi tyto doplňky i předtím nebo jsi začal/a, až když ses přidal/a k subkultuře?

Graf značí, že z celkových 40 členů subkultury, začalo 33 nosit doplňky k oblečení, když se k dané subkultuře přidali.

Otázka č. 17: Napadlo tě někdy ublížit si? (např. pořezat se nožem, žiletkou..)*Tab. 25 – Napadlo tě někdy ublížit si?*

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Ne	35	87,50
Ano	5	12,50
Celkem	40	100

Je patrné, že 87,50 % členů subkultury nenapadlo nikdy si ublížit. 12,50 % respondentů to však napadlo.

Graf 16 – Napadlo tě ublížit si?

Komentář: Myslím, že výsledek je uspokojivý. Myšlenky na smrt či na sebepoškození mohou jedince napadnout běžně, když se člověku nedaří či upadá do depresí, důležité však je, zdali tento nápad jedinec zrealizuje či danou myšlenku okamžitě vypudí z hlavy.

Otázka č. 18: Ublížil/a sis někdy? (Pokud ano, bylo to v době, kdy ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)

Tab. 26 – Ublížil/a sis někdy? (Pokud ano, bylo to v době, kdy ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)

Odpověď	Ne	Ano	
		souviselo	nesouviselo
Počet respondentů	40	0	0
Relativní četnost (%)	100	0	0

Celých 100 % respondentů potvrdilo, že si nikdy neublížili.

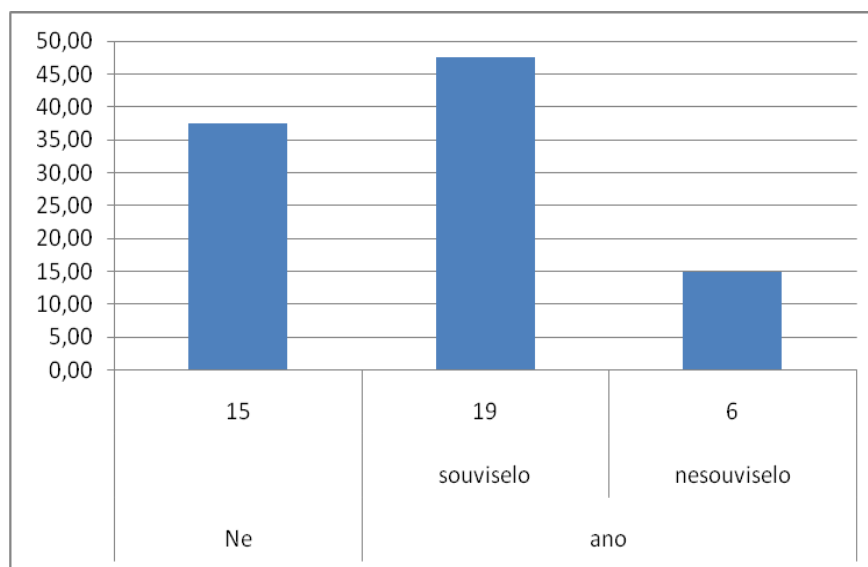
Komentář: Nejpozitivnějším výsledkem shledávám odpovědi na tuto otázku. Přestože členové emo subkultury jsou v mém výzkumu pouze 4, ukázalo se mi, že ani jeden z nich si neublížil, jak jsem předem předpokládala.

Otázka č. 19: Jsi kuřák? (Začal/a jsi kouřit, když se přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)

Tab. 27 – Jsi kuřák? (Začal/a jsi kouřit, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)

Odpověď	Ne	Ano	
		souviselo	Nesouviselo
Počet respondentů	15	19	6
Relativní četnost (%)	37,50	47,50	15

Údaje v tabulce značí, že 37,50 % je nekuřáků. Zato 62,50 % respondentů kouří a 47,50 % přiznalo, že začalo kouřit, když se přidali k dané subkultuře.

Graf 17 - Jsi kuřák? (Začal/a jsi kouřit, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouvisele?)

Komentář: Skutečnost, že téměř každý druhý jedinec, který se stane členem subkultury, mi přijde alarmující.

Otázka č. 20: Kouříš marihuanu? (Začal/a jsi kouřit marihuanu, když se přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouvisele?)

Tab. 28 – Kouříš marihuanu? (Začal/a jsi kouřit, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouvisele?)

Odpověď	Ne	Ano		Jednou jsem to zkusil/a
		souvisele	Nesouvisele	
Počet respondentů	16	7	1	16
Relativní četnost (%)	40,00	17,50	2,50	40

40 % respondentů sdělilo, že marihuanu nekouří. Naopak dalších 40 % přiznalo, že marihuanu jednou zkusili. 17,50 % dotázaných potvrdilo, že marihuanu začali kouřit, když se přidali k dané subkultuře. Jeden člověk marihuanu kouří, ovšem se subkulturou to nemá nic společného.

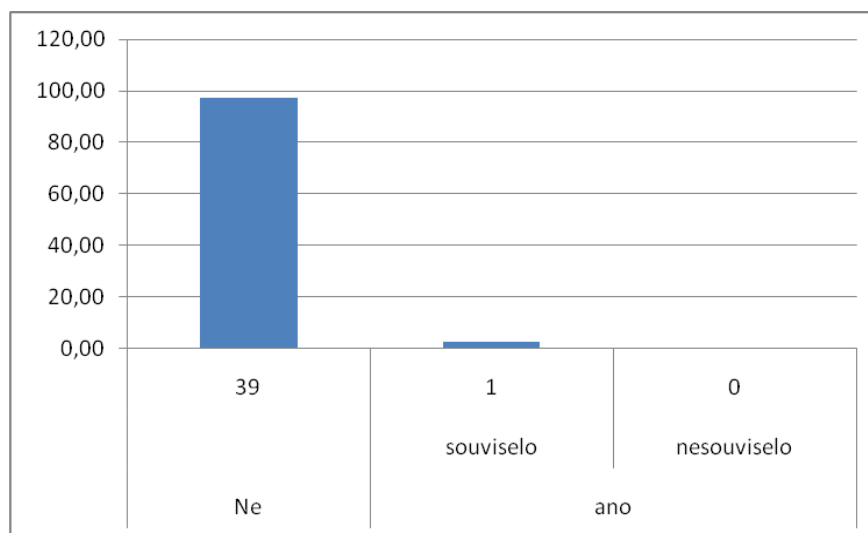
Komentář: Je patrné, že nadpoloviční většina přišla s marihuanou do styku. Nezbyvá než doufat, že jejich zkušenost s touto návykovou látkou byla negativní a nebudou ve svém konání nadále pokračovat.

Otázka č. 21: Zkusil/a jsi někdy tvrdé drogy? (Bylo to v době, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)

Tab. 29 – Zkusil/a jsi někdy tvrdé drogy? (Bylo to v době, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)

Odpověď	Ne	ano	
		souviselo	nesouviselo
Počet respondentů	39	1	0
Relativní četnost (%)	97,50	2,50	0

Pozitivní výsledky vidím i u otázky o tvrdých drogách, kdy 97,50 % dotázaných potvrdilo, že tvrdé drogy nezkusili. Jeden člověk přiznal, že tvrdé drogy zkusil a souviselo to s členstvím v subkultuře.

Graf 18 - Zkusil/a jsi někdy tvrdé drogy? (Bylo to v době, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)

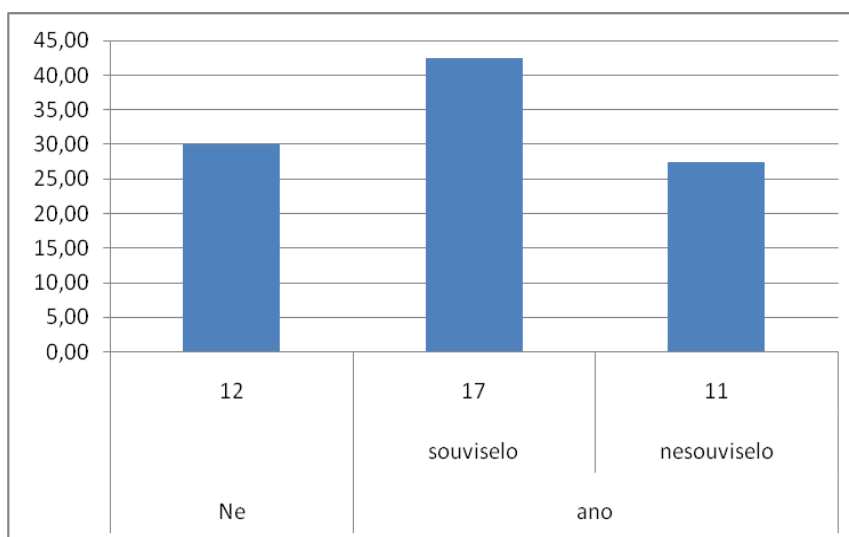
Komentář: Skutečnost, že až na jednoho jedince nemají respondenti zkušenosti s tvrdými drogami, je potěšující.

Otázka č. 22: Piješ alkohol? (Začal/a jsi pít alkohol, když se přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)

Tab. 30 – Piješ alkohol? (Začal/a jsi pít alkohol, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)

Odpověď	Ne	ano	
		souviselo	nesouviselo
Počet respondentů	12	17	11
Relativní četnost (%)	30	42,50	27,50

Celých 30 % respondentů uvedlo, že nepije alkohol. Naopak 70 % respondentů alkohol pije a 42,50 % uvedlo, že jej začalo pít, když se přidali k dané subkultuře. U 27,50 % dotázaných to se subkulturou nesouviselo.

Graf 19 - Piješ alkohol? (Začal/a jsi pít alkohol, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)

Komentář: Téměř každý druhý dotázaný začal pít alkohol, když se stal členem subkultury. Je třeba zdůraznit, že v mém výzkumu mají subkultury negativní vliv hlavně v oblasti kouření a pití alkoholu.

Otázka č. 23: Změnil se způsob trávení volného času, když ses přidal/a k dané subkultuře?

Tab. 31 – Změnil se způsob trávení volného času, když ses přidal/a k dané subkultuře?

Odpověď	Počet respondentů	Relativní četnost (%)
Ne	22	55
Ano	18	45

Ze 40 členů subkultury potvrdilo 45 % změnu způsobu trávení volného času. V převážné většině bylo na podotázku, jak se jejich volný čas změnil, odpovídáno, že tráví více času se svými přáteli, více poslouchají hudbu či chodí na společenské akce.

Otázka č. 24: Kdo je tvým vzorem?

Poslední otázku není třeba vyhodnocovat, nepřinesla výzkumu žádné užitečné informace.

8.7.1 Vyhodnocení výzkumných otázek

Ke každé výzkumné otázce se vztahují určité otázky v dotazníku.

1. Patří všichni respondenti do některé z uvedených subkultur?

K této výzkumné otázce se vztahuje otázka z dotazníku č. 7, která ukazuje, že z celkového počtu 121 respondentů patří do subkultury jen 40 z nich. Všichni respondenti tak nepatří do nějaké subkultury.

2. Patří do subkultury častěji žáci základních nebo středních škol?

K této výzkumné otázce náleží otázka z dotazníku č. 7, kde jsem uvedla, že z celkového počtu 40 respondentů, kteří se přihlásili k nějaké subkultuře, je 24 členů ze základní školy, což činí 60 % a 16 členů se střední školy, což činí 40 %. Subkultury tudíž ovlivňují častěji žáky základních škol.

3. Která subkultura je mládeží nejvíce zastoupena?

K této výzkumné otázce se vztahuje otázka z dotazníku č. 7.1, která potvrzuje, že subkulturou s největším počtem členů se stala subkultura hip hop se svými 16 členy, což činí 40 % všech respondentů, kteří přiznali členství v nějaké subkultuře.

4. Jsou členy subkultury častěji děvčata nebo chlapci?

K této výzkumné otázce náleží otázka z dotazníku č. 7, u které jsem uvedla, že z celkových 40 respondentů, kteří jsou členy nějaké subkultury, je 24 děvčat (60 %) a 16 chlapců (40 %). Členy subkultur jsou tedy častěji děvčata.

5. Pojí se s členstvím v subkultuře náchylnost k sociálně patologickým jevům?

K této výzkumné otázce se vztahují otázky z dotazníku č. 7.3, 17, 18, 19, 20, 21, 22. U uvedených otázek se respondenti vyjadřovali ke svému vztahu ke kouření cigaret (47,50 % respondentů začalo kouřit, když se přidali k dané subkultuře), kouření marihuany (17,50 % dotázaných začalo kouřit marihuanu, když se přidali k dané subkultuře), pití alkoholu (42,50 % respondentů začalo pít alkohol, když se přidali k dané subkultuře), tvrdým drogám (pouze 2,50 % zkusilo tvrdé drogy, když se stali členem nějaké subkultury) a také k otázkám sebepoškozování (12,50 % respondentů napadlo ublížit si, však žádný z nich svůj nápad nezrealizoval).

U otázky kouření a alkoholu je vliv subkultur očividný, můžu tudíž s jistotou říci, že náchylnost k sociálně patologickým jevům se s členstvím v subkultuře opravdu pojí.

6. Pojí se s členstvím v subkultuře změna image?

K této výzkumné otázce se vztahují otázky z dotazníku č. 7.3, 11, 12, 13, 14, 15, 16. U uvedených otázek se respondenti vyjadřovali ke změně své image, kdy 57,50 % potvrdilo změnu účesu poté, co se přidali k dané subkultuře, 95 % dotázaných potvrdilo změnu oblékání a 82,50 % potvrdilo, že začali nosit doplňky k oblečení, když se přidali k dané subkultuře.

Z výsledků je patrné, že se s členstvím v subkultuře opravdu pojí změna image.

7. Pojí se s členstvím v subkultuře změna způsobu trávení volného času?

K této výzkumné otázce se vztahuje otázka z dotazníku č. 5, 23. U uvedených otázek jsem zkoumala, jakým způsobem respondenti nejčastěji tráví volný čas a jakým způsobem se trávení volného času změnilo při vstupu do nějaké subkultury. Výsledek ukázal, že u 45 % dotázaných nastala změna. Respondenti začali více času trávit se svými přáteli, začali chodit více na společenské akce, více času věnují hudbě apod. Mohu tedy potvrdit, že s členstvím v subkultuře se pojí změna způsobu trávení volného času.

8.8 Doporučení pro praxi

Výsledky mého výzkumu mají široké spektrum využití. Nejdříve poskytnu zpětnou vazbu všem respondentům, kteří mi ochotně vyplnili dotazníky, neboť je samotné zajímavá, k jakým výsledkům se dopracovali. Dále může být výzkum užitečný pro výchovné poradce ve školách, kteří získají lepší představu o tom, jakým způsobem se mládež staví k alkoholu, cigaretám, marihuaně, tvrdým drogám a sebepoškozování. Na základě těchto informací budou vědět, jakým směrem se zaměřit a více zapracovat na prevenci proti těmto sociálně patologickým jevům. Nesmím opomenout i nízkoprahová zařízení, kde mládež tráví svůj volný čas. Výsledky umožní pracovníkům získat více informací o svých klientech, poznají, zdali je jejich klient členem nějaké subkultury, jakou hudbu poslouchá a jakým způsobem nejraději tráví volný čas, podle čehož může např. pracovník naplánovat denní program, sblížit se tak s klientem, rozumět mu a vytvořit si s ním přátelský vztah.

ZÁVĚR

Subkultury jsou nesporně velmi zajímavou problematikou, která by se dala probrat z více úhlů pohledu. Nabízí širokou škálu možností, jak je zkoumat, přičemž cílem mé práce bylo zjistit, jaký vliv mají subkultury na životní styl mládeže. Podle stanovených výzkumných otázek a výsledků výzkumu mohu konstatovat, že subkultury vliv na mládež mají. Z celkového počtu 121 respondentů se přihlásilo 40 k jedné z pěti uvedených subkultur. Můžeme u nich pozorovat změnu image, kdy respondenti vyměnili jak šatník, tak upravili své vlasy, jak se to v dané subkultuře nosí. Dále je očividná náchyllost k sociálně patologickým jevům, kdy polovina respondentů přiznala, že když se přidali k dané subkultuře, začali pít alkohol, kouřit cigarety a v některých případech se objevila i zkušenost s kouřením marihuany. Změnu trávení volného času se taktéž potvrdila u téměř poloviny respondentů, kteří přiznali, že nyní tráví více času se svými přáteli, na společenských akcích apod. Každý respondent navíc zmínil, že si díky subkultuře našel nové přátele a získal pocit, že někam patří, což je pro mladé dospívající lidi velmi důležité. Za zmínku stojí i změna školních výsledků, kdy se někteří jedinci svěřili s tím, že se jim prospěch ve škole zhoršil i reakce rodičů na členství svých potomků v určité subkultuře. Je třeba podotknout, že valná většina rodičů poznala, že jejich dítě do nějaké subkultury patří a nevyjádřila proti tomu protest. Vyskytli se ovšem i rodiče, kterým tato skutečnost vadila, hlavně kvůli zmíněnému zhoršení školního prospěchu, se kterým si rodiče tuto změnu spojili. Podle odpovědí respondentů také vyšlo najevo, že nejčastějším důvodem, proč se přidali k dané subkultuře, byl vliv jejich přátel, kteří s danou subkulturou sympatizovali.

Osobně si myslím, že nelze jednoznačně říci, jestli mají subkultury na životní styl mládeže pozitivní či negativní vliv. Každý jedinec myslí a rozhoduje o svých činech samostatně, tudíž je otázka specifikace vlivu subkultur na mládež velmi relativní. Na jednoho člověka mohou mít subkultury absolutně pozitivní vliv, druhý se naopak nechá svést na scestí. Důležité je, že vliv jako takový se nám z dotazníkového šetření potvrdil.

Myslím si, že moje bakalářská práce může být přínosem pro organizace pracujícími s dětmi např. pro školy a jejich preventivní programy či nízkoprahová zařízení apod. nebo inspirací pro další studenty, kterým je problematika subkultur blízká tak jako mně, či se jen chtějí dozvědět více informací o daném tématu a pojmout výzkum zase z jiné stránky.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY**Monografické publikace**

- [1] BUKSZPAN, D. *Heavy metal encyklopedie*. Praha: BB art, 2004. ISBN 80-7341-377-9.
- [2] BURYÁNEK, J. *Interkulturní vzdělávání II.: projekt Varianty*. Praha: Člověk v tísni, 2005. ISBN 80-903510-5-0.
- [3] HEBDIGE, D. *Subculture: The Meaning of Style*. London: Routledge, 1979. ISBN 0-203-13994-1.
- [4] HRONCOVÁ, J., KRAUS, B. *Sociálna patológia pre sociálnych pracovníkov a pedagógov*. Banská Bystrica: Pedagogická fakulta UMB, 2006. ISBN 80-8083-223-4.
- [5] CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.
- [6] CHRISTE, I. *Heavy metal: Ďáblův hlas*. Praha: BB art, 2005. ISBN 80-7341-477-5
- [7] JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001. ISBN 978-80-7367-269-0.
- [8] KRAUS, B. a kol. *Středoškolská mládež a její svět na přelomu století*. Brno: Paido, 2006. ISBN 80-7315-125-1.
- [9] KROFTOVÁ, A., MATOUŠEK, O. *Mládež a delikvence*. 2. vyd. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-771-X.
- [10] MACEK, P. *Adolescence: Psychologické a sociální charakteristiky dospívajících*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-348-X.
- [11] MACEK, P. *Adolescence*. 2. vyd. Praha: Portál, 2003. 300 s. ISBN 80-7178-747-7.
- [12] MAREŠ, M. *Pravicový extremismus a radikalismus v ČR*. Brno: Barrister & Principal, 2003. ISBN 80-86598-45-4.
- [13] OBORSKÁ, J., TUREK, J. *Malý sociologický slovník*. Praha: Svoboda, 1970.
- [14] PEROUTKOVÁ, S. *Elektronická hudba v Česku*. Brno: Tribun, 2008. ISBN 978-80-7399-532-4.

- [15] SAUNDERS, N. *Extáze a Techno scéna*. Brno: Jota, 1996. ISBN 80-85617-93-5.
- [16] SMOLÍK, J. *Subkultury mládeže: Uvedení do problematiky*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2907-7.
- [17] WEISS, T. *Beaty bigbeaty breakbeaty*. Praha: Mat'a, 1998. ISBN 80-86013-41-3.

Články v seriálových publikacích

- [18] FILGAS, J. Tanec, pohoda, tráva. Tak žijí hiphopeři. *Sedmička Zlín*. 2011, č. 2, s. 8-9. ISSN 1804-7823.
- [19] HEIDER, D. Emo. *Psychologie dnes*. 2008, č. 7-8, s. 42-43. ISSN 1212-9607.
- [20] Slovník hudebních stylů. *Filter*. 2009, 9, s. 56-75. ISSN 1801-1551.

Internetové zdroje

- [21] BALCAR, K. *Doktorka.cz* [online]. 2010 [cit. 2011-03-18]. Kdo je emo?. Dostupné z WWW: <<http://psychologie.doktorka.cz/kdo-je-emo/>>.
- [22] BLAŽEJOVSKÝ, M., ZÁMEK, D. *Bezpečnostní sbory.cz* [online]. 2009 [cit. 2011-03-18]. Fenomén nelegálních návykových látek na hromadných akcích. Dostupné z WWW: <http://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/5-2009/Navykove_lakty_na_hromadnych_akcich.htm>.
- [23] BORO VAN, A. *Marketing & Media* [online]. 2004 [cit. 2011-03-18]. Komerční potenciál hip-hopu roste. Dostupné z WWW: <http://mam.ihned.cz/1-10000145-14758390-100000_detailglobal-e6>.
- [24] BOROVIČKA, J. *Drogy-info.cz: informační portál o ilegálních a legálních drogách* [online]. 2009 [cit. 2011-03-18]. Lysohlávky. Dostupné z WWW: <http://www.drogy-info.cz/index.php/info/ilegalni_drogy/halucinogeny/lysohlavky>.
- [25] BUTAL, J. *Punk's not dead* [online]. 2006 [cit. 2011-03-18]. Pogo. Dostupné z WWW: <<http://www.punks.tym.cz/pogo.html>>.
- [26] HLOUŠEK, J. *7 Sedmička.cz* [online]. 2011 [cit. 2011-03-19]. Dudlíky a plyšáky už technaři odhodili. Dostupné z WWW: <<http://www.sedmicka.cz/brno-vyskov/clanek?id=248866>>.

- [27] HLOUŠEK, J. 7 *Sedmicka.cz* [online]. 2011 [cit. 2011-03-19]. Kalíme tam, kde punk není mrkev. Dostupné z WWW: <<http://www.sedmicka.cz/brno-vyskov/clanek?id=250200>>.
- [28] HLOUŠEK, J. 7 *Sedmicka.cz* [online]. 2011 [cit. 2011-03-19]. Máma má emo, emo má patku. Dostupné z WWW: <<http://www.sedmicka.cz/brno-vyskov/clanek?id=249271>>.
- [29] STOJAR, P. 7 *Sedmicka.cz* [online]. 2011 [cit. 2011-03-19]. Co nesmrdí sírou, to neposlouchám. Dostupné z WWW: <<http://www.sedmicka.cz/zlin/clanek?id=248416>>.
- [30] TRNKA, R. *Doktorka.cz* [online]. 2010 [cit. 2011-03-18]. Kdo je emo?. Dostupné z WWW: <<http://psychologie.doktorka.cz/kdo-je-emo/>>.

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1 – Výzkumný soubor 1</i>	39
<i>Graf 2 – Výzkumný soubor 2</i>	40
<i>Graf 3 – Z jaké rodiny pochází?</i>	42
<i>Graf 4 - Znáš tyto subkultury?</i>	43
<i>Graf 5- Líbí se ti tyto subkultury?</i>	44
<i>Graf 6 – Patříš do nějaké subkultury?</i>	45
<i>Graf 7- Pokud ano, která to je?</i>	46
<i>Graf 8 – Kdo nebo co tě přimělo k tomu, přidat se k dané subkultuře?</i>	47
<i>Graf 9 - Ovlivnilo tě nějak členství v subkultuře?</i>	49
<i>Graf 10 – Jaké jsou tvoje vlasy?</i>	53
<i>Graf 11 - Měl/a jsi takové vlasy i předtím nebo jsi je změnil/a, když ses stal/a členem subkultury?</i>	54
<i>Graf 12 – Jaký styl oblečení tě charakterizuje?</i>	55
<i>Graf 13 - Nosila jsi takové oblečení i předtím nebo jsi je změnila, když ses stala členem subkultury?</i>	56
<i>Graf 14 – Jaké nosíš doplňky k oblečení?</i>	57
<i>Graf 15 - Nosil/a jsi tyto doplňky i předtím nebo jsi začal/a, až když ses přidal/a k subkultuře?</i>	58
<i>Graf 16 – Napadlo tě ublížit si?</i>	59
<i>Graf 17 - Jsi kuřák?(Začal/a jsi kouřit, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)</i>	61
<i>Graf 18 - Zkusil/a jsi někdy tvrdé drogy? (Bylo to v době, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)</i>	62
<i>Graf 19 - Piješ alkohol? (Začal/a jsi pít alkohol, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)</i>	63

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1 – Výzkumný soubor 1</i>	39
<i>Tab. 2 – Výzkumný soubor 2</i>	39
<i>Tab. 3 – Pohlaví</i>	40
<i>Tab. 4 – Žák školy</i>	41
<i>Tab. 5 - Z jaké rodiny pocházíš?</i>	41
<i>Tab. 6 - Jakým způsobem nejčastěji trávíš volný čas?</i>	42
<i>Tab. 7 - Znáš tyto subkultury?</i>	43
<i>Tab. 8 – Líbí se ti tyto subkultury?</i>	44
<i>Tab. 9 – Patříš do nějaké subkultury?</i>	45
<i>Tab. 10 – Pokud ano, která to je?</i>	46
<i>Tab. 11 – Kdo nebo co tě přimělo k tomu, přidat se k dané subkultuře?</i>	47
<i>Tab. 12 – Ovlivnilo tě nějak členství v subkultuře?</i>	48
<i>Tab. 13 – Poznali vaši rodiče, že jste se stal členem dané subkultury?</i>	49
<i>Tab. 14 – Jaký mají rodiče názor na to, že jsi členem dané subkultury?</i>	50
<i>Tab. 15 – Jak dlouho jsi členem dané subkultury?</i>	50
<i>Tab. 16 – Zde jsou uvedené příklady jednotlivých skupin. Které se ti líbí?</i>	51
<i>Tab. 17 – Jezdíš na hudební festivaly?</i>	51
<i>Tab. 18 – Pokud ano, na jaké?</i>	52
<i>Tab. 19 – Jaké jsou tvoje vlasy?</i>	52
<i>Tab. 20 – Měl/a jsi takové vlasy i předtím nebo jsi je změnil/a, když ses stal/a členem subkultury?</i>	53
<i>Tab. 21 – Jaký styl oblečení tě charakterizuje?</i>	54
<i>Tab. 22 – Nosil/a jsi takové oblečení i předtím nebo jsi je změnil/a, když ses stal/a členem subkultury?</i>	55
<i>Tab. 23 – Jaké nosíš doplňky k oblečení?</i>	57

<i>Tab. 24 – Nosil/a jsi tyto doplňky i předtím nebo jsi začal/a, až když ses přidal/a k subkultuře?</i>	58
<i>Tab. 25 – Napadlo tě někdy ublížit si?</i>	59
<i>Tab. 26 – Ublížil/a sis někdy? (Pokud ano, bylo to v době, kdy ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)</i>	60
<i>Tab. 27 – Jsi kuřák?(Začal/a jsi kouřit, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)</i>	60
<i>Tab. 28 – Kouříš marihuanu? (Začal/a jsi kouřit, když ses přidal/a k daní subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)</i>	61
<i>Tab. 29 – Zkusil/a jsi někdy tvrdé drogy? (Bylo to v době, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)</i>	62
<i>Tab. 30 – Piješ alkohol? (Začal/a jsi pít alkohol, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?)</i>	63
<i>Tab. 31 – Změnil se způsob trávení volného času, když ses přidal/a k dané subkultuře?</i> .	64

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: Rozhovor o techno subkultuře

PŘÍLOHA P II: Rozhovor o metalové subkultuře

PŘÍLOHA P III: Rozhovor o hip hopové subkultuře

PŘÍLOHA P IV: Rozhovor o emo subkultuře

PŘÍLOHA P V: Rozhovor o punkové subkultuře

PŘÍLOHA P VI: Image techno subkultury

PŘÍLOHA P VII: Image metalové subkultury

PŘÍLOHA P VIII: Image hip hopové subkultury

PŘÍLOHA P IX: Image emo subkultury

PŘÍLOHA P X: Image punkové subkultury

PŘÍLOHA P XI: Dotazník

PŘÍLOHA P I: ROZHOVOR O TECHNO SUBKULTUŘE

Rozhovor o techno subkultuře udělal pan Jiří Hloušek s třiatřicetiletým Alešem Gehringem z Brna (technařům známý jako DJ Orbith) a jednadvacetiletou Dianou Lenickou alias Dinitry pro noviny Sedmička Zlín.

1) Pamatujete si první párty, na které jste byli?

Orbith: První setkání s hudbou z gramofonů nezapomenu. Doma jsem řekl, že spím u babičky a starší bratr mě protáhl do Ronda, kde jsem poprvé viděl dýdžeje hrát z desek, nikoli cédéček. Další zlom přišel v patnácti, když mi bratr dal album Experience od The Prodigy, které mě dostalo. Později jsme si koupili gramofony a hraním se živím od sedmnácti let. Začínal jsem v klubech Fan Favorit a Brooklyn.

Dinitry: Na menší klubové akce jsem začala chodit v patnácti. Na jedné z nejznámějších halových párty Apokalypsa jsem byla o rok později. Tehdy mě svět techna naprosto uchvátil. Světelná lasershow, prostory haly a lidé, to mě na párty stále láká.

2) Co si o vaší vášni k technu myslí rodiče?

Orbith: Rodiče poslouchali kvalitní zahraniční skupiny jako Duran Duran, Depeche Mode a A-ha, čímž mě nasměrovali. Jsou rádi, že se mně i bratru Radkovi, který hraje jako DJ Jerry a spolupořádá párty Apokalypsa a další, daří. Babička dokonce studuje plakáty po městě, a má tak přehled o tom, kde hraju.

Dinitry: Rodiče vidí, že studuji, a vědí, že mě techno scéna neovlivnila natolik, abych se stala fanatickou. Takže to neřeší.

3) Móda některých technařů bývala jako z jiného světa. Jak se oblékají dnes?

Orbith: Většina lidí dnes chodí na párty v běžném oblečení. Před pár lety si ale stačilo stoupnout na hlavní nádraží a člověk viděl, jak se do Brna sjíždí lidé z okolí. Měli zmalovaný obličej, obrovské zvony, uplé triko, piercingy, nagelované bodliny, při tanci nechyběl vějíř a dudlík nebo píšťalka a batůžky v podobě plyšových zvířátek. Holky nosily křiklavě barevné zvony a vršek z bikin. V devadesátých letech byly populární retro dresy Adidas. Kdo mohl, vyrazil je hledat do sekáče.

Dinitry: Dříve lidé nosili různé extravagantní kostýmky, dnes je to záležitost těch mladších. I dnes jsou ale oblíbené tmavé brýle a svítící doplňky.

4) *K taneční hudbě od počátku neodmyslitelně patřily i takzvané taneční drogy. Platí to pořád?*

Orbith: Na párty lidi různé drogy užívají. Úplně stejné je to ale i na některých diskotékách. Já nicméně chodil na párty ještě v době, kdy jsem nepil ani alkohol a užíval si jen hudbu. Zkrátka mi stačí chvíli postát v davu a nasát atmosféru. Nechápu, jak se někteří lidé dokáží zřídit. Už jsem i pomáhal s oživováním technaře. Dívám se na to očima rodičů.

5) *Zkoušejí vaši synové Filip a Dominik, které po rozvodu vychováváte sám, hrát na gramofony?*

Orbith: Už hraju z notebooku se speciálním programem a kontrolerem, kterým ovládám efekty i skladby. Kluci zahrát dovedou, ale chybí jim kreativita. Pobavilo mě, že když byl syn v druhé třídě, tak po něm devátáci chtěli lístky na Apokalypsu.

6) *Čím to, že je Brno středem techno scény?*

Orbith: Funguje tu fenomén halových párty. Možná je to náтурой Jihomoravanů. Jsou divocí a na párty se obvykle přijdou vyřádit, ne-li zničit.

7) *Myslíte, že už je techno scéna za zenitem?*

Orbith: Lidi už technem nežijí jako v době, kdy byly párty výjimečné. Dnes, když přijede Paul Van Dyk (jeden z nejuznávanějších dýdžejů – pozn. red.), tak jde na párty kdejaká sekretářka. Scéna je komerční a dvě třetiny z pěti tisíc lidí neví, na co vlastně přišly, takže se nudí. Někomu vadí, že se hudba zpomalila, ale několikrát jsem hrál v Madridu a lidé se skvěle odvážali i na pomalou hudbu.

Dinitry: Dříve to bylo lepší, což potvrdí asi každý tanečník, který jezdí tolik let jako já.

8) *Má ještě techno subkultura nějaký výrazný společenský názor?*

Orbith: V devadesátých letech to byl boj proti diskotékovým dýdžejům, kteří hráli z cédéček. Hudba i oblečení technařů bylo výlučné. Dnes už se to vytratilo, komerční techno ztratilo pointu.

PŘÍLOHA P II: ROZHOVOR O METALOVÉ SUBKULTUŘE

Rozhovor o metalové subkultuře udělal pan Pavel Stojar s šestatřicetiletým panem Vyorallem a šestnáctiletou slečnou Valíkovou pro noviny Sedmička Zlín.

1) Kdy jste si zvolili metal za svůj životní styl?

Vyoral: Dostal jsem se k němu už někdy ve druhé polovině osmdesátých let. Díky svým spolužákům na základní škole, kteří poslouchali kapely jako Helloween, Accept nebo Manowar. Skutečně do kolen mě ale tehdy dostala Metallica. Dostával jsem se to toho čím dál víc a poslouchal stále tvrdší kapely.

Valíková: Máme to v rodině. Tatínek zamlada metal hodně poslouchal a nejoblíbenější skupinou mé maminky je dodnes Iron Maiden. Od malička mě naši vozí na festival Masters Of Rock do Vizovic. Letos jsem tam byla už popáté. Tahle muzika mě prostě oslovila, zkoušela jsem poslouchat i hip hop, ale nikdy mě to nechytilo. Metal má pro mě své kouzlo.

2) Které kapely máte nejraději?

Vyoral: Co nesmrdí sírou, to neposlouchám. Ale vážně, teď mám nejraději norskou kapelu Gorgoroth, hodně poslouchám skupiny Mayhem, Madruk, Dark Funeral nebo Darkthrone. Je to hlavně hodně černá skandinávská scéna, i pro otrlé metalisty docela těžký underground. Mám doma snad čtyři sta cédéček. Většinou sice metalových, ale někdy si pustím i klasiku. Třeba Mozarta.

Valíková: Nejvíc poslouchám gotický a symfonický metal. Konkrétně třeba Within Temptation, Type O Negative, After Forever, Deathstars, Bullet For My Valentine, Disturbed, In Flames nebo El Nino. Ale mám ráda i klasickou hudbu.

3) Kde se ve Zlíně schází lidi, kteří mají rádi metal?

Vyoral: Díky za to, že tu máme Masters Of Rock Cafe. Hrají tu občas dost dobré kapely, které většinou ani jinde v republice nevystupují. Dřív jsme hodně chodili do klubu Golem, dnes je to spíš klub U Tetoura v Malenovicích jsem se dozvěděl, že něco zajímavého se děje v hospodě U Šneka.

Valíková: Největším metalovým vým centrem ve Zlíně je bar U Šneka v Malenovicích. Malenovi černá Je tam komorní prostředí, lidi k sobě mají blízko. Pak samozřejmě Masters Of Rock ale tam mi docela chybí ta klubová atmosféra, a ještě klub U Tetoura v Malenovicích.

4) *Existuje nějaká metalová filozofie?*

Vyoral: Určitě. Muzika je sice to hlavní, ale má své kořeny. Život je drsný a nemazlí se s námi. Lidské duše mají svá temná zákoutí. Metal tato temná zákoutí odhaluje. Proto je to drsná muzika, a proto jsou drsní i ti, kteří ho poslouchají.

5) *Kolik je ve Zlíně lidí, kteří vyznávají metal jako vy?*

Vyoral: Ti, co poslouchají podobně extrémní muziku jako já, by se dali spočítat na prstech. Ale těch mladých, co poslouchají jiné metalové žánry, je tady spousta.

Valíková: To se dá těžko odhadnout. Spoustu metalistů ani na první pohled nepoznáte, oblékají se úplně normálně. Ve Zlíně nás můžou být stovky.

6) *Jak tedy vypadá typický metalista?*

Valíková: Typické metalové boty jsou těžké vysoké kožené. Třeba glády, tedy značky Gladiator. U dívek, které se hlásí ke gotickému metalu, jsou typické korzety a různé nátepníky a návleky na ruce. Většinou černé. Já si navíc barvím načerno vlasy, abych to doladila. Kluci nosí kalhoty s kovovými cvočky nebo kalhoty z černé kůže, černá trika a mikiny. A většinou mají dlouhé vlasy, ale to není nijak předepsané. Záleží, co se komu líbí.

7) *Jak se chystáte, když vyrážíte na metalovou akci?*

Vyoral: Nemaluju si obličej, jak by někdo čekal. Pustím si jen muziku, která tam bude hrát, abych se trošku naladil, a před koncertem zajdu někam na pivko.

Valíková: Je potřeba vybrat odpovídající oblečení. Takové, ve kterém bych si rozhodně do školy netroufl a. Všechno nejlépe v černé. Mám samozřejmě i jiné barvy oblečení, ale nosím je zásadně v kombinaci s černou. Patří to k tomuto stylu a navíc se mi prostě černá líbí.

8) *Nedívají se na vás někdy lidé v okolí skrz prsty?*

Valíková: U rodičů to vůbec problém není. Ovšem když jedu třeba trolejbusem, lidi koukají nechápavě. Ale na to si člověk zvykne. Ve škole je to v pohodě, tam je nás metalistů víc.

Vyoral: V práci to vůbec nevadí. Mám tam pár kamarádů, kteří poslouchají to samé. Chvilí to vadilo mámě, ale musela si zvyknout.

9) *Metal bývá hodně spojovaný se satanismem. Co si o tom myslíte?*

Vyoral: Za satanistu se sice nepovažuji, ale hodně se o to zajímám. Mnoho lidí mě obviňuje, že jsem satanista, ale snažím se je vyvést z omylu. Prostě se mi líbí tahle muzika a taky ten humbuk kolem satanistických kapel. Je to spíš životní styl než nějaká víra. Satanskou bibli sice někde doma zastrčenou mám, ale už roky jsem se na ni nepodíval.

Valíková: Ráda si poslechnu i kapely, které hrají satanistický black metal. Aš si každý poslouchá, co chce, ať si každý věří, v co chce. Já ale satanismus neuznávám a nelíbí se mi, že je tak úzce spojovaný s metalem.

PŘÍLOHA P III: ROZHOVOR O HIP HOPOVÉ SUBKULTUŘE

Rozhovor o hip hopové subkultuře udělal pan Jan Filgas se studentkou Anetou Hladíkovou a jejím přítelem Petrem Grecmanem pro noviny Sedmička Zlín.

1) Jak jste se k hip hopu dostali?

Hladíková: Sportovala jsem, hrála jsem tenis a fotbal. Pak mi ale lékaři zjistili astma já pochopila, že už toho moc nepoběhám. Tak jsem zkusila tanec, zpočátku disco dance. Pak ale přišel boom hip hopu a v tom jsem se našla.

Grecman: Tancoval jsem od základní školy. S hip hopem jsem se pořádně seznámil na střední škole v Uherském Hradišti.

2) Jaký je životní styl hiphoperů?

Hladíková: Jsme uvolnění, nestrojení, na nic si nehrajeme. Hip hop, především rapové texty a tanec, může dělat každý bez ohledu na majetek.

Grecman: Pro nás oba je hip hop především tanec a hudba.

3) Dá se hiphoper rozeznat na první pohled podle oblečení?

Grecman: Určitě ano, na ulici dnes potkáte hodně mladých lidí, kteří mají kšiltovku s rovným, placatým kšiltem, šperky, k tomu kalhoty, které rozkrokem sahají až skoro k zemi, a na nohou adidas, nika nebo jiné značkové boty.

Hladíková: Existuje strašně moc podstylů hip hopu, takže některé holky dnes nosí i těsné oblečení. Trendy jsou různé, mění se. Nejsou žádná nepřekročitelná pravidla.

4) Jaká je hiphopová scéna ve Zlíně?

Grecman: Trochu to upadá, především, co se týká tance. Hudba se rozvíjí dobře, objevují se nové tváře. Ale ohledně tancování to tady ve Zlíně není úplně nejlepší.

Hladíková: Jedním, z posledních míst, kde jsou pravidelně hiphopové akce, zůstal klub Backstage. Občas je něco v Golemu, ale řada dalších diskoték moc hip hop nehraje.

5) Patří k hip hopu i sprostá slova a vulgarismy? Máte nějaký slang?

Grecman: Songy raperů a hiphopových zpěváků jsou většinou sprosté.

Hladíková: Hustý, mega, čekuj (sleduj to, dívej se, poslouchej - pozn. red.), super, to jsou určitě slova, která k hiphoperům patří. Prostě nejsme žádná katolická organizace.

6) *Posloucháte spíše zahraniční, nebo domácí scénu?*

Hladíková: Já téměř výhradě americkou. Hodně mám ráda také japonského tanečníka Tatsua nebo tanečnici Luam.

Grecman: Pro mne jsou ikony hlavně tanečníci Lyle Beniga a Shaun Evaristo. Sleduji ale i českou a slovenskou hudební scénu. Slováci jsou na tom trochu lépe, mají poměrně výrazné kapely Moja reč nebo Rytmus. Ve Zlíně hodně lidí zná a poslouchá místní Idea Fatte, otrokovickou RnB zpěvačku Lú nebo kapelu Defuckto. Úspěšný je i DJ Wich.

7) *Taneční soutěže mají formu takzvaných battles. Můžete je nějak přiblížit? Jak vypadají?*

Hladíková: Existují taneční školy neboli „krůčka“ (z anglického crew, což znamená parta lidí - pozn. red.). Ty mohou spolu chodit soupeřit. Dvě skupiny tančí proti sobě, kdo koho přetane. Jeden na jednoho, dva na dva nebo celá „krůčka“ proti sobě. Může to být v ulicích nebo soutěžně i s porotou.

8) *Vy v nějaké takové skupině tančíte?*

Hladíková: Máme ve Zlíně skupinu PH Crew, scházíme se pravidelně jednou týdně. Když někdo požádá, rádi zatančíme na diskotékách exhibičně, jezdíme i na soutěže. Je nás asi patnáct, kluci i holky.

9) *Mají hiphopeři nějaké nepřátele?*

Grecman: Kvůli našemu oblečení se do nás několikrát naváželi skinheadi. Ale oni mají problémy se všemi. Pnutí je i mezi námi a metalisty, ovšem spíše z jejich strany. Hiphopeři se nevyhraňují proti jiné subkultuře.

10) *Stále platí, že je pro subkulturu hip hopu typické kouření marihuany?*

Grecman: Trávu dneska kouří spousta lidí, ale je pravda, že pokud se někde potkají hiphopeři, tak třeba v přestávce mezi tancem je marihuana občas cítit.

11) *Co říkají na hip hop vaši rodiče?*

Hladíková: Poznámky slyším pravidelně. Rodiče si myslí, že je to úplně mimo, že to nemá žádnou budoucnost a že tím ztrácím čas. Oni by asi byli nejraději, abych dělala latinskoamerický tanec. Krásné šaty, střevíce, nádherné účesy a tak.

Grecman: Hudbu berou normálně, ale když jim pustím nějaké taneční video, které se mi líbí, a chtěl bych to tak dělat, oni se diví, že tohle je vůbec tanec.

PŘÍLOHA P IV: ROZHOVOR O EMO SUBKULTUŘE

Rozhovor o emo subkultuře udělal pan Jiří Hloušek (2011) se zpěvačkou brněnské nu-emo rockové skupiny Final Fiction Veronikou alias Freyou a třiatřicetiletým baskytaristou Filipem, přezdívaným EPS, pro noviny Sedmička Zlín.

1) Co znamená slovo emo?

Freya: Označení emo vzniklo ze slova emoce. Emaři jsou emotivní, nestydí se světu ukázat svoje emoce, klidně si i poplakat, což se v dnešním světě příliš nenosí. Tuším, že označení emo vzniklo na přelomu osmdesátých a devadesátých let pro fandky kapel, které hrály emotivní hudbu.

2) Podle čeho se pozná správný emář?

Freya: Na internetu je spousta blogů, tedy osobních zápisníků, s kodexy, co musí člověk dělat, aby byl emo. Třeba nosit účes s patkou, dvacetkrát denně brečet a řezat se. Samozřejmě je to hlavně recese a legrace.

EPS: Emař se pozná podle oblečení a účesu. Osobně si ale myslím, že jde hlavně o otevřené vyjadřování emocí.

3) Spojení emo a sebepoškozování je podle vás zkreslené?

Freya: Lidé si myslí, že se všichni emáři řežou. Je to ale jen nepřesný mediální obraz, žádného emáře, který by to dělal, neznám. Na fakultě sociálních studií, kterou studuji, jsem se věnovala takzvaným self harmistům. To jsou lidé, kteří si fyzicky ubližují, aby necítili psychickou bolest. Podobně jako drogy, ani sebepoškozování nemusí nutně souviset s nějakou subkulturou.

4) Neměli o vás strach rodiče?

EPS: Když jsme začali uvádět, že naše kapela hraje emo rock, rodiče to vyděsilo. Musel jsem jim složitě vysvětlovat, že jde o emotivní hudbu, že se neřežeme.

Freya: Naši to vůbec neřeší. Možná tak moje oblečení, které jim občas přijde šílené.

5) Co emáři a emářky oblékají?

Freya: Oblíbená je kombinace černé a růžové barvy nebo proužkované doplňky. Holky nosí nejrůznější kroužky, piercing a mašličky s lebčičkami, ty se mi opravdu líbí. Povinné jsou

tenisky conversky a upnuté kalhoty. Nosím výrazné oční linky ve stylu pin-up girls a černé stíny i lak nehtů. Nejraději nakupuji v dětském oddělení, jsou tam nápadité věci. Jednou se mi stalo, že jsem celý koncert přemýšlela, jestli je jeden emář holka, nebo kluk. Měl patky na všechny strany, bylo jich snad sto. U zrcadla musel strávit půl dne. Patku prý emáři nosí proto, aby se nemuseli oběma očima dívat na svět, který je tak krutý.

EPS: Na emu se mi líbí, že v módě kluků a holek není rozdíl. Zezadu občas není poznat, jestli je to holka, nebo kluk. A někdy ani zepředu. Na patce mi vadí jedině to, že je náročná na údržbu, bez žehličky se emář neobejde. Párkrát jsem si na koncert nalakoval nehty na černo.

6) Emo je často spojováno s bisexualitou. Je to i váš případ?

Freya: Typičtí emáři jsou ve věku od deseti do sedmnácti let. V tomhle věku člověk hledá svoji identitu a i sexuální orientaci. V našem věku už v tomto máme jasno.

EPS: Je pravda, že emáři mezi sebou mají vřelé vztahy, takže můžou mít blíž k tomu, aby si vyzkoušeli, co jim vyhovuje.

7) Mají emáci specifický slovník?

EPS: Příznivci emo si říkají emáři, emáci či emani. Nejen pro emo je typický způsob psaní, který vypadá asi takhle: „MaAaM Te mOcInKy rAaAd, MiLaAaShKu.“ Na webu je dokonce Vypatlátor, což je on-line překladač do emářtiny.

8) Svou kapelu profilujete jako nu-emo rockovou. Co to je?

Freya: Hrajeme nový, moderní, rock. Nejdůležitější vlastností naší hudby je emotivnost.

EPS: Jde nám o atmosféru, proto jsou důležité vizuální efekty se spoustou světél. Emo obecně je o vizuální stránce.

9) V čem tkví emotivnost emo hudby?

Freya: V mém případě texty vznikají na základě hudby, která na mě působí depresivně. Negativní emoce jsou pro mě hmatatelnější než ty pozitivní. A protože zpívám o svých emocích, dokážu je na pódiu procítit.

10) Vaše skupina získala řadu ocenění, přesto je populárnější v zahraničí. Čím to?

EPS: U nás se lidem líbí bezstarostná hudba. V okolních zemích ale ocení hudbu, která v nich něco zanechá, třeba i znepokojivého. Protože se chceme žít hudbou, vidíme svou budoucnost v zahraničí.

11) Jakou část fandů na koncertech tvoří emaiři?

Freya: V Brně a Praze je emaiřů více než v menších městech. V publiku jich někdy je i polovina. Věkový průměr na koncertech je asi dvacet let, ale chodí i padesátníci. Už jsem viděla i dvanáctileté holčičky s lebčičkami od hlavy až k patě v doprovodu babičky.

12) Po Brně se emaiři často neprocházejí. Jsou na vymření?

Freya: Na koncertech se sejdou, ale mnoho jich žije hlavně virtuálně na Facebooku, píšou blogy a zveřejňují svoje fotky.

13) Proč nechcete uvést příjmení a co znamenají vaše přezdívky?

EPS: Striktně oddělujeme hudební image, do které zapadají i naše přezdívky, od soukromého života. EPS je zkratka, pod kterou si může každý představit, co chce.

Freya: Důvodem je i to, že mě obtěžoval stalker. Stále mi psal, že se na něj na koncertech ani nepodívám. Moje přezdívka má původ v severské mytologii, Freya je bohyně plodnosti, úrody, lásky, krásy a války.

PŘÍLOHA P V: ROZHOVOR O PUNKOVÉ SUBKULTUŘE

Rozhovor o punkové subkultuře udělal pan Jiří Hloušek (2011) s patnáctiletým Markem Kousalem z Brna pro noviny Sedmička Zlín.

1) Odkdy jsi pankáč?

Punkové písničky jsem začal poslouchat před rokem a půl a brzy potom jsem začal nosit i punkové oblečení a chodit na koncerty. U nás v obci jsem byl sám, byli tu jedině hiphopeři.

2) Čím tě punk upoutal?

Líbí se mi, že pankáči nejdou s davem, jsou sami sebou a neženou se za penězi. Líbí se mi hesla No Future a Fuck The System, tedy neřeš budoucnost, žij dneškem a ser na systém. Punk vnímám hlavně jako životní styl a odreagování, zábavu a částečně provokaci. K tomu patří zábava a kalby s kamarády. Ti jsou převážně z Brna a je jim mezi patnácti a pětadvaceti lety. Jsou mezi nimi i vysokoškoláci.

3) Není předčasné v patnácti letech zatracovat budoucnost?

V mém věku o budoucnosti zas až tak nepřemýšlím. Myslím si třeba, že u povolání automechanika nevydržím. Není to nejjednodušší povolání a navíc blbě placený.

4) Jaké posloucháš skupiny?

Začal jsem se Sníženou pracovní schopností a Hrdiny nové fronty. Z brněnských se mi líbí Barbar punk, Mad Pigs, Inseminační stanice, ale i průkopníci Zeměžluč. Rád zajdu i tam, kde hraje víc kapel. Třeba na akci Punk není mrkev.

5) Mick Jones z kultovní skupiny Clash řekl, že punk je jediný hudební směr, který mluví o tom, co se děje v nitru mladých lidí. Platí to?

Dnes už ani ne. Pořád na tom něco je, ale už ne tolik jako v době, kdy byl punk v undergroundu a byl u nás zakázaný.

6) Co si o punku myslí tvoji rodiče a učitelé?

Rodiče z punku nikdy nebyli nadšení, ale zvykli si. A zvykli si i ve škole. Předminulý týden jsem byl vyvolaný u tabule a učitel mi řekl, abych si poodstoupil, aby nedostal AIDS. Bylo vidět, že žertuje, tak jsem se pousmál a myslel si svoje.

7) Líbí se lidem tvůj styl? Co na něj říkají holky?

Na hadry jsou samozřejmě připomínky dnes a denně. Nějaký si radši do školy vůbec neberu. Většina holek jde s módou, takže punkovej styl buď vůbec neznaj, nebo jím silně opovrhují. Na škole máme hotelovku a některý dívčí pohledy jsou mi leda k smíchu.

8) Láká tě hrát v punkové kapele?

Na punku je originální to, že jeho kulturu tvoří sami punkeři. Láká mě to, ale kdybych dostal do ruky nástroj, tak ho buď omylem rozbiju, nebo z něj půjdou jiný tóny, než by měly. Chtěl bych hrát na bicí, na těch se člověk určitě vyřádí jako malej.

9) Jak vnímáš punkové texty? O čem jsou?

O politice, nacistech, drogách a všem možným. Někdy se v nich sám najdu.

10) Jak se punkeři snesou se skiny nebo neonacisty?

Skinheadi jsou podle mě super. Existuje myšlenka Punk and Skins United, která se snaží spojovat pankáče a nerasistický skinheady. Poznat ale mezi skinheadama neonacistu je těžký. Už jsem s nimi měl několikrát problémy.

11) Přidáš se někdy k pankáčům, kteří před hlavním nádražím pijí krabicové víno a žebrají?

Sednout si tam, kam člověk chce, třeba na schody hlavního nádraží, a vypít krabičák, to je prostě bomba. Nikdy jsem ale nežebral a doufám, že ani nebudu.

12) Co punkeři kromě „krabičáku“ užívají?

V podstatě chlastáme vše, co teče. Neznám ale pankáče, kterej by jel v nečem tvrdým. Myslí si, že punk není tak vyfetovanej, jak si ostatní myslí.

13) Punkeři jsou pověstní svým speciálním tancem, můžeš ho popsat?

Říká se mu pogo. Lidi na koncertě poskakují do rytmu i mimo něj a neustále do sebe narážejí, občas se i nakopnou. Je to nejlepší tanec, člověk nehledí na to, co dělá, jen si po svém užívá. Občas teda dostane loktem do huby, takže blbý to má kámoš, co nosí brýle. Úžasný je taky skákání do davu z pódia.

14) Co nosíš za oblečení?

Pevné boty s kovovou špičkou, kalhoty s károvaným nebo tygřím vzorem, zipy a nášivkami. Triko je buď s hudebním, nebo nějakým provokativním motivem, například protifašistickým heslem Good Night White Pride (česky Dobrou noc bílá pýcho – pozn. red.). Na to si беру koženou bundu s ostny a kužely nebo džínovou vestu. Geniální pomůcka a doplněk je spínací špendlík. Pankáči se liší hlavně délkou a barvou vlasů. Já mám třeba číro, lidi co mají delší vlasy si dělají bodliny. Oblečení občas objednávám z internetu, většinou ale беру starý hadry a různě si je upravuju. Holky nosí roztrhaný punčochy a džínový sukně. Holek je ale míň, tak jedna na pět pankáčů.

15) Hraje v punku nějakou roli věk?

Ani ne. Na akcích už jsem viděl dva devítiletý bratry, ale i čtyřicátníky. Je to jedna velká rodina, mladý i starý. V tom je to úžasný.

16) Jak je to v praxi s heslem Fuck The System?

Na jedné straně jsou pankáči, co žebrají u hlaváku. Na druhé straně lidi, co pracujou a studujou. Těm nezbude, než nosit slušný hadry a oblíct se punkersky aspoň na párty. Někteří prostě systém ignorují, jiní se začlenili.

17) Co jsi už zažil na pankáčských akcích?

Třeba na největším českém punkovém Festu Pod Parou do mě u pódia furt zezadu žďuchala ženská. Tak jsem ji pustil před sebe a ona mě začala ve tmě osahávat. Ale pak se na mě otočila. Bylo jí čtyřicet, byla hnusná a opilá. A asi i sjetá. Zeptala se mě, jestli se s ní vyspím. Naznačil jsem, že to není dobrý nápad.

PŘÍLOHA P VI: IMAGE TECHNO SUBKULTURY

Pro lepší a konkrétnější představu o image jednotlivých subkultur přidávám ke každé z nich jednu fotografii.

(http://cz-eilonwy.wp.cz/wp-content/uploads/wp.cz/cz-eilonwy/9cju_33182.jpg)

PŘÍLOHA P VII: IMAGE METALOVÉ SUBKULTURY

(<http://www.sedmicka.cz/zlin/clanek?id=248416>)

PŘÍLOHA P VIII: IMAGE HIP HOPOVÉ SUBKULTURY

(<http://www.sedmicka.cz/ostrava/clanek?id=249042>)

PŘÍLOHA P IX: IMAGE EMO SUBKULTURY

(<http://www.sedmicka.cz/brno-vyskov/clanek?id=249271>)

PŘÍLOHA P X: IMAGE PUNKOVÉ SUBKULTURY

(<http://www.sedmicka.cz/brno-vyskov/clanek?id=250200>)

PŘÍLOHA P XI: DOTAZNÍK

Dobrý den,

dostáváte do rukou dotazník, který slouží ke sběru statistických údajů pro bakalářskou práci. Ujišťuji Vás, že získaná data budou vyhodnocena **anonymně** a výsledky budou použity jako podklad k mé bakalářské práci. Prosím Vás o jeho pravdivé vyplnění. Pokud není uvedeno jinak, **zakroužkujte jednu** odpověď.

Děkuji, Kateřina Sládková, studentka 3. ročníku, oboru Sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně.

1) Pohlaví:

- a) žena
- b) muž

2) Třída: _____

3) Žák:

- a) základní školy
- b) střední školy

4) Z jaké rodiny pocházíš?

- a) úplné (bydlím s otcem i matkou)
- b) neúplné (bydlím s jedním z rodičů)
- c) bydlím v dětském domově
- d) bydlím s prarodiči
- e) jiné _____

5) Jakým způsobem nejčastěji trávíš volný čas?

- a) sledování filmů, TV
- b) sportem
- c) poslechem hudby
- d) s přáteli
- e) četbou

- f) cestováním, výlety
- g) internet, Pc hry
- h) jinak_____

6) Znáš tyto subkultury? Líbí se ti? (zakřížkuj)

	ZNÁM	NEZNÁM	LÍBÍ SE MI	NELÍBÍ
PUNK	☐	☐	☐	☐
EMO	☐	☐	☐	☐
HIP HOP	☐	☐	☐	☐
METAL	☐	☐	☐	☐
TECHNO	☐	☐	☐	☐

7) Patříš do nějaké subkultury?

a) ne (přejdi na otázku číslo 8)

b) ano → **7.1) Pokud ano, která to je?** _____

7.2) Kdo nebo co tě přimělo k tomu, přidat se k dané subkultuře?

- a) kamarádi
- b) partner/ partnerka
- c) styl hudby
- d) image subkultury
- e) jiné _____

7.3) Ovlivnilo tě nějak členství v dané subkultuře?

(zakroužkuj i více možností)

- a) získal/a jsem nové přátele
- b) mám pocit, že někam patřím

- c) změnil/a jsem si vlasy (barva, střih, délka)
- d) změnil/a jsem styl oblékání
- e) začal/a jsem poslouchat jiný styl hudby
- f) zlepšil se mi prospěch ve škole
- g) zhoršil se mi prospěch ve škole
- h) zkusil/a jsem marihuanu
- ch) zkusil/a jsem tvrdé drogy
- i) začal/a jsem pít alkohol
- j) zvětšil/a jsem konzumaci alkoholu
- k) začal/a jsem kouřit
- l) přestal/a jsem pít alkohol
- m) přestal/a jsem kouřit
- n) udělal/a jsem si tetování
- o) udělal/a jsem si piercing
- p) jiná změna? _____

7.4) Poznali vaši rodiče, že jste se stal členem dané subkultury?

- a) ano
- b) ne

7.5) Jaký mají rodiče názor na to, že jsi členem dané subkultury?

- a) nevadí jim to
- b) vadí jim to → Co jim vadí? _____

7.6) Jak dlouho jsi členem dané subkultury?

- a) méně než 1 rok
- b) 1-2 roky
- c) 2-3 roky
- d) více než 3 roky

8) Zde jsou uvedené příklady jednotlivých hudebních skupin. Které se ti líbí?

- a) H16, Indy a Witch, Kontrafakt, Rytmus, aj.
- b) DJ Tiesto, The Prodigy, aj.

- c) Metallica, Slipknot, Iron Maiden, System of a down, Hammerfall, aj.
- d) My Chemical Romance, Tokio Hotel, Green Day, Rites of Spring, aj.
- e) Sex Pistols, Visací zámek, The Exploited, SPS, N.V.Ú, Punk Floyd, aj.
- f) Jiné _____

9) Kdo tě přivedl k poslechu této hudby?

- a) přátelé
- b) sám
- c) partner/ partnerka
- d) rádio/televize
- e) někdo jiný _____

10) Jezdíš na hudební festivaly?

- a) ne
- b) ano → **Pokud ano, na jaké?**
 - a) Hip hop kemp a jiné hip hopové akce
 - b) Pod Parou a jiné punkové akce
 - c) Techno párty
 - d) Master of Rock, Brutal Assault, Metalfest...
 - e) jiné _____

11) Jaké jsou tvoje vlasy?

- a) černé či tmavé, dlouhé
- b) černé, rovné, s typickou ofinou přes čelo
- c) krátké vlasy většinou zakryté kšiltovkou
- d) muži upravené gelem, ženy např. dready
- e) po bocích vyholené, uprostřed hlavy jsou upravené „na kohouta“
- f) jiné _____

12) Měl/a jsi takové vlasy i předtím nebo jsi je změnil/a, když ses stal/a členem subkultury?

- a) měl/a jsem stejné
- b) změnil/a jsem účes

13) Jaký styl oblečení tě charakterizuje?

- a) džínové či kožené oblečení, převážně černí barvy, trička s názvy hudebních skupin, apod.

- b) volné sportovní oblečení, sportovní obuv, kšiltovka, apod.
- c) kostkované či tmavé oblečení s nášivkami, trička s názvy hudebních skupin, tzv. těžké boty, apod.
- d) těsná či průsvitná trička, zvonové kalhoty, vysoké nebo sportovní boty, apod.
- e) úzké džíny různých barev, tenisky Converse, saka, apod.
- f) jiné _____

14) Nosil/a jsi takové oblečení i předtím nebo jsi je změnil/a, když ses stal/a členem subkultury?

- a) nosil/a jsem stejné
- b) změnil/a jsem styl oblékání

15) Jaké nosíš doplňky k oblečení? (zakroužkuj i více možností)

- a) pyramidové či jiné kovové pásky
- b) stahováký (náramky s ostny či pyramidkami)
- c) spínací špendlíky
- d) pentagramy
- e) řetízky, řetězy
- f) placky
- g) nášivky na oblečení
- h) kšiltovky
- i) nátepníky na zápěstí- tzv. potítka
- j) žádné
- k) jiné _____

16) Nosil/a jsi tyto doplňky i předtím nebo jsi začal/a, až když ses přidal/a k subkultuře?

- a) nosil/a jsem je i předtím
- b) začal/a jsem je nosit, až když sem se stal/a členem subkultury

17) Napadlo tě někdy ublížit si? (např. pořezat se nožem, žiletkou, apod.)

- a) ne
- b) ano

18) Ublížila sis někdy?

- a) ne
 - b) ano → Bylo to v době, kdy ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?
-

19) Jsi kuřák?

a) ne

b) ano →

Začal/a jsi kouřit, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?

20) Kouříš marihuanu?

a) ne

b) jednou jsem to zkusil/a

c) ano →

Začal/a jsi kouřit marihuanu, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?

21) Zkusil/a jsi někdy tvrdé drogy?

a) ne

b) ano →

Bylo to v době, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?

22) Piješ alkohol?

a) ne

b) ano →

Začal/a jsi pít alkohol, když ses přidal/a k dané subkultuře nebo to s tím nesouviselo?

23) Změnil se způsob trávení volného času, když ses přidal/a k dané subkultuře?

a) ne

b) ano →

Jak? _____

24) Kdo je tvým vzorem?

a) Rodiče

b) Kamarádi

c) Známa osobnost- **Jaká?** _____

d) Nikdo